

ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ

ଆଇ.ଏନ୍.ଇ.ଇ.ର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ

ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା

ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ

ଆନ୍ତଃସଂସ୍ଥାନିକ ସଂଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ଓ ଅକ୍ଷମତା ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଦଳ

ଆଇଏନଜିଇ

ଜରୁରୀ କାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ଆନ୍ତଃସଂସ୍ଥାନିକ ସଂଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା (ଆଇଏନଜିଇ) ହେଉଛି ସ୍ୱଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିନିଧି, ଜାତିସଂଘର ସଂସ୍ଥା, ଦାତାବ୍ୟ ସଂସ୍ଥା, ସରକାର, ଶିକ୍ଷକ, ଗବେଷକ ଓ ପ୍ରଭାବିତ ଜନସମୂହ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କର ଏକ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ପାରସ୍ପରିକ ସଂଯୋଗ ଓ ସହଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହା ଆପଦକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ତଥା ସଙ୍କଟ ପର ପୁନର୍ଲାଭ ସମୟରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଗୁଣାତ୍ମକ ଓ ନିରାପଦ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରକୁ ସାବ୍ୟସ୍ତ୍ୟ କରିବାପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଏ ସଂପର୍କରେ ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ

www.ineesite.org କୁ ପରିଦର୍ଶନ କରନ୍ତୁ ।

ପ୍ରକାଶକ

ଆଇଏନ୍‌ଇଇ

ମାର୍ଫତ : ଯୁଏନ୍‌ଏର୍‌ସିଆର

୯୪, ରୁ ଡେ ମୋଣ୍ଟବିଲାଣ୍ଟ

୧୨୦୨ ଜେନେଭା

ସ୍ୱିଜରଲ୍ୟାଣ୍ଡ

ଆଇଏନ୍‌ଇଇ © ଫେବୃୟାରୀ ୨୦୦୯

ସର୍ବସ୍ୱତ୍ୱ ସଂରକ୍ଷିତ । ଏହି ବିଷୟବସ୍ତୁ ପ୍ରକାଶନ ଏକାଧିକାର ପ୍ରାପ୍ତ । କିନ୍ତୁ ଶିକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହାକୁ ଯେକୌଣସି ଉପାୟରେ ପୁନଃପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହାର ଅବିକଳ ନକଲ କରିବା ଅବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶ କରାଇବା ପାଇଁ ଅବା ଅନୁବାଦ ଥିବା ଉପଯୋଜନ ପାଇଁ କପିରାଇଟ୍ ମାଲିକଙ୍କ (network@ineesite.org) ଲିଖିତ ଅନୁମତି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ।

ଫଟୋ ସୌଜନ୍ୟ : ସେଭ ଦି ଚିଲ୍ଡ୍ରେନ୍, ୟୁକେ

ସୂଚୀପତ୍ର

	ପୃଷ୍ଠା
କୃତଜ୍ଞତା	୧
ଉପକ୍ରମଣିକା	୨
ମୁଖ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ	୫
ତୁମେ କ'ଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ?	୧୧
ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ	୧୪
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଥରେ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରେ	୩୦
ତଦାରଖ	୪୭
ପ୍ରତିବାଦ ଓ ଅନିଚ୍ଛା ପାଇଁ ସମାଧାନ	୪୯
ନିଜ ସଂସ୍ଥାରୁ ଆଶାକରୁଥିବା ସହାୟତା	୫୩
୧- କେତେକ ବାସ୍ତବ ଜ୍ଞାନ	୫୪
୨- ସୁଦାନ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବା 'ସୁଯୋଗ ହରାଇବା' କାହ୍ନୁ	୬୬
୩- ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି, ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ସୁଲଭ ପରିବେଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	୬୮
ଉପାଦେୟ ସମ୍ବଳ	୭୨

କୃତଜ୍ଞତା _____

ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ଓ ଅକ୍ଷମତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଦଳର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ହେଲେନ୍ ପିନାକ୍ ଲେଖିଥିଲେ । ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କର ଅବଦାନ ରହିଛି ଏବଂ ଆମେ ସେମାନଙ୍କର ଅବଦାନ ଓ ଉପଦେଶକୁ କୃତଜ୍ଞତାର ସହିତ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛୁ: ଚାରଲୋଟି ବାଲଫୌର୍ ପୁଲେ, ଡିନ୍ ବୁକ୍ସ, ଜୁଲିଆ ଡ୍ରକମ୍, କେନିଅ ଇକଲିନ୍ସ, ଡେବୋରା ହେନ୍ସ, ଏଲସ୍ ହେଜ୍ଜେନ୍, ମାରିଆନ୍ ହଜ୍ଜିନ୍, ଜେନିଫର ହର୍ମ୍ୟାନ, ଇନ୍‌ଗ୍ରୀଡ଼ ଲୁଇସ୍, ଲେସଲି ଓଜା, ସୁସି ମାଇଲସ୍, ଡିନ୍ ଥି ନ୍ୟୁୟେଡ, ସାଇମନ୍ ପୁର୍ନେଲ୍, ଫିଲିପା ରାମସ୍‌ଡେନ୍, ଜାମି ଉଇଲିୟମସ୍ ଓ ଆସାଇ ଯାହୋକୋ । ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା ସଂପାଦନା ଭାର ତୁଲାଉଥିଲେ ଇନ୍‌ଗ୍ରୀଡ଼ ଲୁଇସ୍ ।

ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକାକୁ ମହମ୍ମଦ୍ ଆଇମଲ୍, ସିର୍ଲି କେସ୍, ନିକୋଲେ ଡିଆଲ୍ ଓ ଜ୍ୟାକି କିର୍କଙ୍କ ସ୍ମୃତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମର୍ପଣ କରାଯାଇଛି । ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଉଦ୍ଦାର କମିଟିର ସଦସ୍ୟ ଥିବା ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ୨୦୦୮ ଅଗଷ୍ଟ ୧୩ ତାରିଖରେ ଆଫ୍‌ଗାନିଷ୍ଟାନରେ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା । ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ସାମିଲ କରିଥିବା ସେଠାକାର ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକର କର୍ମଚାରୀ ଓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଅଭିଭାବକମାନଙ୍କ ସହିତ ବୈଠକ ସାରି ଫେରୁଥିବା ବେଳେ ଏହି ଚାରି ଜଣଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା । ଆମେ ଆଶା କରୁଛୁ ଏହି ସହକର୍ମୀମାନେ ଯେଉଁ ପ୍ରତିବନ୍ଧତା ଓ ଭାବାବେଗ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଯାଇଛନ୍ତି ତାହା ଆମେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାରେ ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା ସହାୟକ ହେବ, କାରଣ ସେମାନେ ଯେଉଁ ମହତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅବିରତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ତାହାକୁ ଆମକୁ ଆଗେଇ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ - ସଂଘର୍ଷ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳର ସମସ୍ତ ଶିଶୁ ଓ ସଂପ୍ରଦାୟ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାଦାନ ସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ହେବ ।

ଉପକ୍ରମ :

ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ?

ସବୁ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସମାନ ଅଧିକାର ଅଛି । ସମସ୍ତ ଶିଶୁ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଲାଭ ପାଇଁ ସମାନ ସୁଯୋଗ ପାଇବା ଉଚିତ । ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରେ କିପରି ସଭିଏଁ ପାଠ ପଢ଼ି ପାରିବେ ବିଶେଷ କରି ଯେଉଁମାନେ ଶିକ୍ଷାରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତି ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରନ୍ତି ।

ଯେଉଁସବୁ ଲୋକ ସରକାରୀ, ବେସରକାରୀ ବା ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଆପଦକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଶିକ୍ଷା ସୁବିଧା ଯେଗାଲିଆନ୍ତି, ଏହାର ପରିଚାଳନା ସହାୟତା କରିଥାଆନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପରିଚାଳକ ଓ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ଏହା ଲେଖାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନୀତି ନିୟମ ଓ ଉପଦେଶ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ଏଥିରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଦୂରିତ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତ ଆପଦକାଳୀନ ସ୍ଥିତି ଓ ଅବସ୍ଥା ପ୍ରତି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ।

ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା, ପୁରୁଣା ସଙ୍କଟ ଓ ଆଗୁଆ ପୁନର୍ଗଠନ ପାଇଁ ଅନ୍ତଃସଂସ୍ଥାନିକ ସଂଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକର ପରିପୂରକ ଅଟେ । ବିଶେଷକରି ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନରେ ଏହା ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ମନୁଷ୍ୟ, ଶିଶୁଙ୍କ ଅଧିକାର, ଲିଙ୍ଗ,

ଏତ୍ଥାଲଭି / ଏତ୍ତ୍ସ, ଭିନ୍ନସମତା ଓ ଦୁର୍ବଳତା ସଂପର୍କିତ ଅଟେ । ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା ପ୍ରଥମେ ଆପଦକାଳୀନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉପାଦେୟ ନିୟମ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛି ।

ଏହା ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିର ମୁଖ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକରେ କି କି କୌଶଳ ଓ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ସେ ବିଷୟରେ ଉପଦେଶ ଦେଇଥାଏ । ଏହା ପ୍ରାଥମିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ତଦାରଖ ଓ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ହାସଲ କରିବାରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ବାଧକ ଓ ଅନିଚ୍ଛାର ମୁକାବିଲା କରିବା ପାଇଁ ବି ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକାରେ ଉପଦେଶ ରହିଛି । ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା କର୍ମରାମାମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସଂସ୍ଥାରୁ କି ସହାୟତା ଆଶା ରଖିବା ଉଚିତ୍ ତାହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକାରେ ।

(ଅତିରିକ୍ତ ଅଂଶ ୧ରେ ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା କିଛି ଅଧିକ ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ଉପଦେଶ ରହିଛି । ଅତିରିକ୍ତ ଅଂଶ ୨ ଓ ୩ରେ ଅଂଶୀଦାର ଓ ସେମାନେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ସାମଗ୍ରୀର ନମୁନା ଦିଆଯାଇଛି । ଯେଉଁମାନେ ଅଧିକ ପଢ଼ିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବେ ସେମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଉପାଦେୟ ସମ୍ବଳ ବିଭାଗ ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରେ କିଛି ବଛା ବଛା ବିବରଣୀ ଓ ବ୍ୟବହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।)

କାହିଁକି ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା ପ୍ରସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି ?

ଶିକ୍ଷା ସେବାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇବାକୁ ଓ ଏଥିରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ମାନବୀୟ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ । ଆପାଉକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯେପରି ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ, (ବିଶେଷ କରି ଯେଉଁମାନେ ଅତି ଦୁର୍ବଳ ବା ଅସୁରକ୍ଷିତ ଓ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିବେ) ଭାଗ ନେଇପାରିବେ ତାହାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଆଇଏନ୍‌ଇଇ ସର୍ବନିମ୍ନ ମାନଦଣ୍ଡ ଆମକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରେ । ତେବେ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ଏହି ଯେ ଏବେବି ଅନେକ ପାଠପଢ଼ାରୁ ବଞ୍ଚିତ ଅଛନ୍ତି, ବିଶେଷ କରି ଭିନ୍ନସମ୍ପାଦନା ।

ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ସ୍ଥିତି ପୁରା ଗଣୀର ରହିଥାଏ ସେତେବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ଶୈକ୍ଷିକ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ଅନେକ ସମୟରେ କଷ୍ଟକର ହୋଇଥାଏ । ଅତ୍ୟୁଚ୍ଛି ଶିକ୍ଷା କ'ଣ ଓ ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହା କିପରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ - ଏଭଳି ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ ମନରେ ଆସିବା ବେଶ୍ ସ୍ୱାଭାବିକ । ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ଶିକ୍ଷା ଧାରାକୁ ଆଣିବା ପୂର୍ବରୁ ଅଧିକ ସ୍ଥିରତା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ବହୁ ସମୟରେ ଏକ ଭୁଲ୍‌ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ।

ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିର ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଯେପରି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସାମିଲ୍ କରାଯାଇପାରିବ ସେଥିପାଇଁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ ସଂପୃକ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧା ରହିଛି । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସାହସ ଯୋଗାଇଦେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧା ରହିଛି । ଯଦିଓ ଆହୁରି ଅନେକ କିଛି କରାଯାଇପାରିବ ଓ ସବୁ ଧାରଣା ସବୁ ପରିସ୍ଥିତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ ତଥାପି ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକାରେ କିଛି ଧାରଣା ସଂପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯାହା ପାଠପଢ଼ାରୁ ଅତ୍ୟଧିକ ବଞ୍ଚିତ ଶ୍ରେଣୀର ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟର ଅଗ୍ରଗତିରେ ସହାୟକ ହେବ ।

ପ୍ରମୁଖ ନିୟମାବଳୀ :

ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଆମେ ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଦେବା ପାଇଁ କାମ କରୁଛୁ, ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷାର ଧାରଣା ଆମ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ କିଛି ଉପଯୋଗୀ ନିୟମ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

ସବୁ ଶିଶୁଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିବା ଅଧିକାର ରହିଛି । ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି, ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ କୃତିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥାଏ । ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କର ବିଭିନ୍ନତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ସଂସ୍କୃତି, ନୀତି ଓ ଅଭ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକର ପୁନର୍ଗଠନ କରିଥାଏ ।

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା :

- ସବୁ ଶିଶୁ ପଢ଼ିବାକୁ ସମର୍ଥ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରେ ।
- ଶିଶୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ବୟସ, ଲିଙ୍ଗ, ଧର୍ମ, ଭାଷା, ଭିନ୍ନସମତା, ଏତ୍ୟାଦି ଓ ଯକ୍ଷ୍ମା ରୋଗଗ୍ରସ୍ତତା ପ୍ରଭୃତି ଭିନ୍ନତାକୁ ସ୍ୱୀକାର ଓ ସମ୍ମାନ କରିଥାଏ ।
- ସମସ୍ତ ଶିଶୁଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିପାରିବା ଭଳି ଶିକ୍ଷାର ଢାଞ୍ଚା, ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ପଦ୍ଧତିକୁ ସକ୍ଷମ କରେ ।
- ଏକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ସମାଜର ସୃଷ୍ଟି, ଏହାର ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟ କୌଶଳର ଏକ ଅଂଶ ।
- ଏହା ଏକ ସକ୍ରିୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯାହା ଅବିରତ ବିକଶିତ ହୋଇଥାଏ ।

ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉତ୍ତୁଷ୍ଟମାନର ଶିକ୍ଷା ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ଜରୁରୀ

ଜରୁରୀ କାଳୀନ ଶିକ୍ଷାରେ କ'ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବା ଉଚିତ୍ ?

- ଜରୁରୀ ସ୍ଥିତିରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସାମିଲ କରିବା ବହୁତ କଠିନ କାମ ବୋଲି ରହିଥିବା ଧାରଣା ।
- ଜରୁରୀ ସ୍ଥିତିର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସାମିଲ ହୋଇପାରିନଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଆଉ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କଲାଭଳି ସ୍ଥିତି ନାହିଁ ବୋଲି ମନେ କରିବା ।
- ଗୋଟିଏ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଅଧିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଭୃତ ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁବିଧାସୁଯୋଗ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ରହିଥିବା ଧାରଣା ।

ଆମେ ଆଉ ଅଧିକ କ'ଣ ଦେଖିବା ଉଚିତ୍ ?

- ସମସ୍ତେ ଶିକ୍ଷା ସେବା ପାଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ସେ ସଂପର୍କରେ ଜ୍ଞାନ ।
- କେଉଁମାନେ ଶିକ୍ଷଣ ଓ ଶିକ୍ଷାଦାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣରୁ ବଞ୍ଚିତ ।
- ଲୋକମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଓ ଅଧିକାରକୁ ଚିହ୍ନଟକରି ଶିକ୍ଷା ସେବା ଯୋଗାଇବା ।
- କେଉଁମାନେ ଶିକ୍ଷାରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବଞ୍ଚିତ ଲୋକମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ।
- ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଯେଉଁମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବା, ପାଠପଢ଼ାରୁ ଆନନ୍ଦଲାଭ କରିବା କିମ୍ବା ଶିକ୍ଷଣରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରି ଉପକୃତ ହେବାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଉଥିବେ କିମ୍ବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସୁରକ୍ଷିତ ମନେକରୁ ନ ଥିବେ ସେଭଳି ଲୋକଙ୍କ ବିଷୟରେ କେଉଁମାନେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତି ।
- କେଉଁମାନେ ଜରୁରୀ ଅବସ୍ଥା ପରେ ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା

ପ୍ରତିବନ୍ଧକଗୁଡ଼ିକୁ ହ୍ରାସ କରିବାପାଇଁ ନିଜକୁ ସମ୍ପନ୍ନ ମନେକରନ୍ତି ।

- ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଅଧିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁସବୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ତାହା ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା, ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଓ ତାହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆଲୋଚନା କରିବା ।
- ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଅଂଶୀଦାରୀଙ୍କ ସହିତ ଦୃଢ଼ ବିରୋଧ ବିମର୍ଷ, ସମନ୍ୱୟ ଓ ସହଭାଗୀତା ।
- ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ସମ୍ବଳ (ଭୌତିକ ଓ ମାନବସମ୍ବଳ)କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ।

ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରଭାବ

- ଅସୁବିଧାରେ ଥିବା ବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ତଥା ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ପିଲାଏ ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ମାନ ଏବଂ ଅଂଶଗ୍ରହଣାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷାକୁ ଉପଭୋଗ କରିବା ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉଛି ।

ସ୍ଥାନାନ୍ତରାତ ବର୍ମାଦେଶୀୟ ଶିଶୁ ଶିକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସୁନାମୀ ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳର ଶିଶୁମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ।

ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ:

- ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସେମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ରୂପରେଖ ଦେଇ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କଲେ ତାହା ସର୍ବଜନ ଆଦୃତ ହେବ ।
- ଶିକ୍ଷାଲାଭ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ସମ୍ପତ୍ତି ରହିଛି । ଉତ୍ତମ ଗୁଣାତ୍ମକ ଓ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଶିକ୍ଷା ପାଇବା ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ଅଧିକାର ।
- ଶିକ୍ଷାକୁ ଅଧିକ ଗ୍ରହଣୀୟ କରିବା ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାକୁ ସହାୟକ କରିବାପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ ସଂପୃକ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି କମ୍ ହେଉ ପଛେ କିଛି ନା କିଛି କରିପାରିବେ ।
- ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିର ମୁକାବିଲା ଶିକ୍ଷାକୁ ଏକ ନୂତନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଦେଖିବାକୁ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଥିବା ମାନଦଣ୍ଡରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବାକୁ ଏହା ଏକ ସୁଯୋଗ ଓ ତା’ ସହିତ ସେହିସବୁ ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନର ବାଟ ଖୋଲି ଦିଏ ଯାହା ସଂପର୍କରେ ପୂର୍ବରୁ କେହି ଚିନ୍ତା ବି କରି ନ ଥିଲେ ।
- ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଭିତ୍ତିଭୂମି ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ଶୈଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଯଦି ଜରୁରୀ ଅବସ୍ଥାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବା ପଛୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଏ ତେବେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱଳ୍ପ ବ୍ୟୟ ସାପେକ୍ଷ ହେବ ।

- ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାର ଯୋଜନା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ଭିନ୍ନସମ୍ପର୍କ ଓ ଭେଦଭାବ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଥିବା ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କର କୌଶସି ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ।
- ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାକୁ ସହାୟତା କରିବାରେ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରର ଲୋକେ କିଛି ନା କିଛି ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିପାରିବେ ।
- ଶିକ୍ଷାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେଉଛି ଶିକ୍ଷଣରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ନାମ ଲେଖାଇବାର ସୁଯୋଗ ।
- ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କେତେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି ତାହାର ପ୍ରତିଫଳନ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆଇଏନ୍‌ଇଲ ନ୍ୟୁନତମ ମାନଦଣ୍ଡ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଉପାଦେୟ ଉପକରଣ ।
- ତେବେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉଛି ଯେତେବେଳେ ଶିକ୍ଷକ, ଅଭିଭାବକ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ, ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଓ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥାର କର୍ମଚାରୀମାନେ ଜାଣିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି - କାହାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇନାହିଁ ଓ କାହିଁକି ? ତେବେ ସେହି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଅଗ୍ରସର ହୁଅନ୍ତି ।
- ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶିକ୍ଷା ଦେଖାଇ ପାରିବ ଯେ ପୂର୍ବରୁ ପାଠପଢ଼ାରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷଣ ପରିବେଶରେ ଭାଗ ନେଇ ପାରିବେ, ସେମାନେ ବି ସେହି ଏକା ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିପାରିବେ ଓ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ପରସ୍ପରଠାରୁ ନୂଆ ନୂଆ କଥା ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିପାରିବେ । ଏହା ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଏକ ମୂଲ୍ୟବାନ ଦୀର୍ଘସୂତ୍ରୀ ଅବଦାନ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବ,

ତୁମେ କ'ଣ କରିପାରିବ ?

ଦୂରିତ ପରିଣାମ ତନଖି ତାଲିକା

ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅଧିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ନିଆଯିବାକୁ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ସଂକ୍ଷେପରେ ଏହି ତାଲିକାରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଏ ତାଲିକାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟକୁ ଆଇଏନ୍‌ଇଇ ପୁସ୍ତିକାରେ ଅଧିକ ବିସ୍ତାରିତ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ରଙ୍ଗ ଫଳକ ଗୁଡ଼ିକ ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋଜି ପାଇବାରେ ଖୁବ୍ ସହାୟକ ହେବ ।

ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ଶିକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ଵରେ ଥିବା ଦଳ ମଧ୍ୟରୁ କାହାର ଜଣଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ସଂପର୍କରେ ଜ୍ଞାନ ଥିବା ଓ/ବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ତଦାରଖ କରିବା ଦାୟିତ୍ଵ ନିର୍ବାହ କରୁଥିବେ ।

ପୂରା ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷାକାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ପାଇଁ ନିଜ ଅନୁଷ୍ଠାନର ସମର୍ଥନ ଆଶା କରିବା ଓ ମାଗିବା ।

କିଏ ପାଠପଢୁଛି ଓ ଶିକ୍ଷଣରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରୁଛି ବା କରୁନାହିଁ ତାକୁ ଖୋଜି ତା'ର କାରଣ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ।

ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୁକାବିଲାର ରପରେଖ ଓ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନକ୍ଷମ ଆୟବ୍ୟୟ ଆକଳନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା, ଯାହାଦ୍ଵାରା କି, ଯଦି ସେଥିରୁ କିଏ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଗଲା ଓ ତାକୁ ସହାୟତା କରିବାର ସବୁଠାରୁ ଉତ୍ତମ ପଦ୍ଧା କ'ଣ ହୋଇପାରେ ଏହାର ନିରନ୍ତର ଆକଳନ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ସାମର୍ଥ୍ୟକୁ ଦେଖି କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚର ଉପଯୋଗୀ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଓ ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ଅଭିଭାବକମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବା ।

ଭାଷାଗତ ସମସ୍ୟାକୁ ସମାଧାନ ପାଇଁ ମାତୃଭାଷାରେ ଓ ଠାର ବା ସାଙ୍କେତିକ ଭାଷାରେ ପଢ଼ାଇବାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ।

ନୂତନ ଚିନ୍ତାଧାରା ଓ ଅନୁଭୂତିର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସଂପର୍କ ବଜାଳିବା ।

କିଛି ଲୋକଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରୁଥିବା ନୀତି ବଦଳାଇବାକୁ, ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଇନକୁ ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ଓ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିବା, ନ ହେଲେ ଏଭଳି କରିବା ପାଇଁ ଲଢ଼ୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ।

କିଏ ପାଠପଢ଼ୁଛି ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରୁଛି ତାହା ନିୟମିତ ତଦାରଖ କରିବା, ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହରେ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ସାମିଲ କରିବା ଓ ନିଜ ସଂସ୍ଥା ଅବା ଦାତାମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଥିବା ରିପୋର୍ଟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ବିଧେୟ ।

ପ୍ରାରମ୍ଭରେ

କିଏ ଦଳରେ ଅଛି ?

ଜରୁରୀକାଳୀନ ମୁକାବିଲା ଦଳର ଏମିତି ଜଣେ ଲୋକଙ୍କୁ କୁହ ଯିଏ କି ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଅତିଦୂର୍ବଳ ଓ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକ ଏହି ଶିକ୍ଷାକାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କେତେ ପୂରଣ କରୁଛି ତାହାର ତଦାରଖ, ଆକଳନ ଓ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଇଁ ଦାୟୀ ରହିବେ ।

ଯଦି କର୍ମଚରୀ ଚୟନରେ ତୁମର ପ୍ରଭାବ କାମ କରୁଥାଏ ତା'ହେଲେ ଏମିତି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବରିଷ୍ଠତା ଭିତ୍ତିରେ ଆଣ ଯାହାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ନିୟମ ଉପରେ ଭଲ ଧାରଣା ଥିବ । ସେମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ହେବା ଭଳି ଜାତୀୟ ଅବା ଆଞ୍ଚଳିକ ନୀତିରେ ଆବଶ୍ୟକ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହେବେ ।

ଜରୁରୀକାଳୀନ ମୁକାବିଲା ଦଳର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି କର (ଏଥିରେ ଅନ୍ୟ ସେକ୍ଟରର କର୍ମଚରୀ, ଯେପରିକି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗତ କାର୍ଯ୍ୟ, ସୁରକ୍ଷା ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗ ସାମିଲ ଥିବେ ।) ଯେଉଁ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ସେମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ସେଥିରେ ବର୍ଜିତ, ଭେଦଭାବ ଓ ବିଭିନ୍ନତା ସଂପର୍କରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ସେମାନଙ୍କୁ କୁହ । ଜରୁରୀକାଳୀନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଧିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି କରିବାକୁ କିଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ ସେ ସଂପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ କୁହ ।

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଆକଳନ ଓ ବିଶ୍ଳେଷଣ

କାହାକୁ ମୁକାବିଲା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ଖୋଜି ବାହାର କର

କେଉଁ ଲୋକମାନେ ଶିକ୍ଷାରେ ସାମିଲ ହୋଇ ନାହାଁନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଖୋଜିବାରେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷାଦଳକୁ ଅନେକ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼େ । କାରଣ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ବାହାର ଲୋକେ ଜାଣିପାରି ନ ଥାଆନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ କିଏ ପାଠପଢ଼ି ନାହିଁ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ସଂଗଠନ ଓ ଦଳଗୁଡ଼ିକ (ଯେପରିକି ଭିନ୍ନସମ୍ପର୍କ ଲୋକଙ୍କ ସଂଗଠନ) ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କର । ଫଳରେ କିଏ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛି/ ବାଦ ପଡ଼ିଛି ତାହା ଆପଣ ଜାଣିପାରିବେ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ କ’ଣ କରିବାକୁ ହେବ ତାହା ପ୍ରଥମେ ଆକଳନ ପରେ ମଧ୍ୟ ଜାଣିପାରିବେ ।

ଯେତେ ସମ୍ଭବ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ସେମାନଙ୍କର ଅନୁଭୂତି ଓ

ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ପଚାରୁଥାଆନ୍ତୁ :

- ଶିକ୍ଷଣ ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣରେ କ’ଣ ସବୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ରହିଛି ?
- କିଏ ଏହି ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ଅନୁଭବ କରିଛି ?
- ଏ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି କମ୍ କରାଯାଇପାରିବ ?
- ଶିକ୍ଷଣ ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣରେ ସହାୟତା କରିବାକୁ କି କି ସମ୍ଭବ ଉପାୟ ?
- ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ଭବ କିପରି ଯୋଗାଡ଼ କରାଯାଇପାରିବ ?

ସେମାନେ କାହିଁକି ପାଠପଢ଼ାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ସେ ବିଷୟ ପଢ଼ି ରୁଝ । ଅନେକ ସମୟରେ ଆମେ ଶିକ୍ଷକ, ଅଭିଭାବକ, ଗୋଷ୍ଠୀ ଓ ଶିକ୍ଷା କର୍ମିତ୍ତରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣୁ କେଉଁମାନେ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ଓ କାହିଁକି । ତେବେ ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଏ ସଂପର୍କରେ ପଢ଼ିରୁ ସେତେବେଳେ ଭିନ୍ନ ଏକ ଛବି ଆମ ସାମ୍ନାକୁ ଆସିଥାଏ ।

୨୦୦୫ରେ ପାକିସ୍ତାନରେ ଭୂକମ୍ପ ପରେ ସ୍ୱିଡେନର 'ସେଭ୍ ଦି ଚିଲଡ୍ରେନ୍' ଦଳ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଇଥାନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ଗୋଷ୍ଠୀ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦମାନ ଗଠନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିଷଦରେ ଅନୁ୍ୟନ୍ ଦୁଇ ଜଣ ଶିଶୁଙ୍କୁ ରଖିଥିଲେ । ଏହି ଶିଶୁମାନେ ରିପୋର୍ଟ ଦେଉଥିଲେ ଯେ, କିଏ ସ୍କୁଲକୁ ଆସୁନାହାଁନ୍ତି । ଏହା ସହିତ କାହିଁକି ସେହି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ସ୍କୁଲରେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହୁଥିଲେ ବୋଲି ସେମାନେ ତା' ସଂପର୍କରେ ବି ରିପୋର୍ଟ ଦିଅନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ଝିଅ ଓ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଘରେ ରହିଯାଆନ୍ତି କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ପରିବାର ଲୋକେ ମନେ କରନ୍ତି ଯେ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ ବା ଶିକ୍ଷାରୁ ସେମାନେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଉପକୃତ ହେବେ ନାହିଁ । ଥରେ ଏଭଳି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଗଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍କୁଲକୁ ଆଣିବା ଯୋଜନା କରିବାକୁ ଗୋଷ୍ଠୀ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦକୁ କୁହାଯାଏ । ଥରେ ଏ ପିଲାମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ସେମାନେ ସକରାତ୍ମକ ଅନୁଭୂତି ହାସଲ କରନ୍ତି ।

ତନଖୁ ତାଲିକା ଓ ଆକଳନ ଉପକରଣ

ଆକଳନ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ବା ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ ତିଆରି କର । ଶିକ୍ଷକ, ଶିଶୁ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ପଚାର:

- ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତି ପୂର୍ବରୁ ସାଧାରଣତଃ କେଉଁମାନେ ଶିକ୍ଷା ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ନ ଥିଲେ ?
- କାହିଁକି ସେମାନେ ଶିକ୍ଷାରେ ସଂପୃକ୍ତ ନ ଥିଲେ ?
- ସେମାନେ କେଉଁଠାରେ ବାସକରନ୍ତି ?

ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତି ପୂର୍ବରୁ କେତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ପିଲା ସ୍କୁଲ ଯାଇପାରୁନଥିଲେ ତାହା ଜାଣିବା ଅପେକ୍ଷା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉଛି କାହିଁକି ସେହି ପିଲାମାନେ ସ୍କୁଲ ଯାଇପାରୁନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ତାହା ବି ନିରୂପଣ କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା ଆକଳନରେ ଆମେ ଏକତ୍ରୀକରଣ ହୋଇନଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା ଦରକାର କରିଥାଉ । ପାରମ୍ପରିକ ଭାବେ ବାଦ୍ ପଡୁଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ (ମହିଳା, କନ୍ୟା, ଭିନ୍ନକ୍ଷମ, ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଧାର୍ମିକ ଗୋଷ୍ଠୀ, ଅତିଗରିବ ଓ ଦଳିତ) ନେଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏକ ତନଖୁ ତାଲିକା କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ମନେପକାଇବା ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇପାରିବ । ସାଧାରଣତଃ କେଉଁ ଦଳରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଆକଳନ ଉପକରଣରେ ସାମିଲ କରାଯିବ ତାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ଏକ କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ।

ତନଖୁ ତାଲିକାରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ । କାରଣ ସେଥିରେ ସମସ୍ତେ ସ୍ଥାନ ପାଇ ନ ଥାଆନ୍ତି । ଏମିତି ବି ହୋଇପାରିଥାଏ 'ସବୁଠୁ

ଅଧିକ ବଞ୍ଚିତ’ ଲୋକେ ମଧ୍ୟ ତାଲିକାରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଯାଇଥିବେ । ତେଣୁ ଆକଳନକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ, ପ୍ରକୃତରେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତି ପୂର୍ବରୁ କେଉଁମାନେ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ କିଏ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ଓ କେଉଁମାନେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ କଠୋର ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି ।

ଆକଳନ ସମୟରେ କେଉଁ ଲୋକମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ନ ଥିଲେ ତାହା ପଚାରିବାକୁ ଆକଳନ ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକ ଦଳକୁ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେବା ଉଚିତ୍ ।

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ

ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତି ପୂର୍ବରୁ କେଉଁମାନେ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁମାନେ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ତାହା ପଚାରିବା ସହିତ ଆମେ ପଚାରିବା ଦରକାର ସେମାନେ କାହିଁକି ପାଠପଢ଼ୁ ନାହାଁନ୍ତି ଓ ଶିକ୍ଷଣରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରୁ ନାହାଁନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ଭୌଗଳିକ ସ୍ଥିତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅପହଞ୍ଚ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକୁ ଆକଳନରେ ସାମିଲ କରିବା ଉଚିତ୍ । ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳର ଭୂପୃଷ୍ଠର ଅବସ୍ଥା, ଶିକ୍ଷାଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ କରୁଥିବା ନିରାପତ୍ତା କାରଣ ଏବଂ ସଂପୃକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳର ଜନସଂଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଜ୍ଞାନ ସଂପର୍କରେ ନିରାପତ୍ତା ଓ ସଂଗଠନ ଦାୟିତ୍ଵରେ ଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପରାମର୍ଶ କଲେ ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ବିଷୟରେ ଜାଣିହେବ ।

ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତି ସମୟରେ ବା ତାହା ପୂର୍ବରୁ ଲୋକମାନେ କେତେ ମାତ୍ରାରେ ବିଭାଜିତ ହୋଇଛନ୍ତି ତାହାକୁ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଓ ବିଶ୍ଳେଷଣ କଲାବେଳେ ବିଚାରକୁ

ନେବାକୁ ହେବ । ଏହା କେତେ ମାତ୍ରାରେ ଅନ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ମିଶିବା ଅବା ସେମାନଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ ଲୋକଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଶକ୍ତିକୁ କମାଇ ଦେଇଛି ତାହା ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

୨୦୦୮ ରେ କେନିଆରେ ନିର୍ବାଚନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜାତିଗତ ହିଂସାକାଣ୍ଡ ପରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇନଥିବା କେତେକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସେମାନଙ୍କ ଛୁଆକୁ ସ୍କୁଲ ଯିବାକୁ ଦେଇ ନ ଥିଲେ । କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ଭୟ ଥିଲା ଯେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀ ପୁଣି ଫେରିଆସିଲେ ପୁନଶ୍ଚ ହିଂସାକାଣ୍ଡର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା ।

ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତି ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଚଳିତ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଲୋକେ ଖୁସି ଥିଲେ ନା ଖୁସି ନ ଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ କିଭଳି ଭାବେ ଏହାର ଉନ୍ନତି ଚାହୁଁଛନ୍ତି ତାହା ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର ।

ଶିକ୍ଷାଲାଭ ସୁଯୋଗ ପାଇ ପାରୁ ନ ଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କର ନିରାପତ୍ତା ସମସ୍ୟାକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯେପରିକି:

- ସୂଚନା ପାଇବାର ସୁଯୋଗ ଅଭାବ
- ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଲୋକମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଅଭାବ
- ଦଲିଲକରଣ ଓ ପଂଜିକରଣ ସୁଯୋଗର ଅଭାବ
- ପାରିବାରିକ ହିଂସା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୁଷ୍ପର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା
- ଅକ୍ଷମତା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସହାୟତା ପ୍ରତି ପାରମ୍ପରିକ ବିଶ୍ୱାସ, ଭାବନା ଓ ପ୍ରଥା ।

ଜାତୀୟ ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ସ୍ତରରେ ଶିକ୍ଷାକୁ ସହାୟତା କରିବା ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁ ସମ୍ବଳଗୁଡ଼ିକ - (ମାନବସମ୍ବଳ, ଭିଡିଓଫି, ଆନୁଷ୍ଠାନିକ, ଆର୍ଥିକ)-ମହଜୁଦ୍ ଅଛି ତାହା ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଶୈକ୍ଷିକ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରୟାସ

ଏଗୁଡ଼ିକ ସଂପର୍କରେ ଚିନ୍ତାକର :

- ପାଠ୍ୟକ୍ରମ - ପିଲାମାନଙ୍କ ପରିସ୍ଥିତି ଓ ଆବଶ୍ୟକତା ସହ ଖାପ ଖାଇବା ପାଇଁ ଓ ସମସ୍ତ ଶିଶୁଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଏହାର କ'ଣ ଅଧିକ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ ?
- ସ୍କୁଲର ନକ୍ସା ଓ ନିର୍ମାଣ - ଯେତିକି ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଛି ସେଥିରୁ କ'ଣ ଉପକାର ମିଳୁଛି ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଲାଭ ସୁଯୋଗରୁ ବଂଚିତ କରୁଛି କି ?
- ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ତାଲିମ-ଶିକ୍ଷକମାନେ କୌଣସି ତାଲିମ୍ ପାଇଛନ୍ତି କି ? ତାଲିମରୁ ସେମାନେ କ'ଣ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ? ଶିଶୁ ବିଭିନ୍ନତାକୁ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ସେମାନେ କେତେଦୂର ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି ? ସେମାନଙ୍କ ତାଲିମକୁ ସର୍ବମ୍ମାନ କରିବା ପାଇଁ କ'ଣ ସୁଯୋଗ ରହିଛି ?
- ଅଭିଭାବକ, ଶିଶୁ, ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପର୍କୀୟ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ଓ ମତାମତ ।

- ଗୋଷ୍ଠୀରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଉନ୍ନତତର କରିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସମସ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଶିଶୁ ଓ ବୟସ୍କଙ୍କ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ।

ଜେନିଆର ରିପ୍ଟ ଭ୍ୟାଲିରେ ଗୋଷ୍ଠୀର ଶିକ୍ଷକମାନେ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ ଯେ ଶିଶୁମାନେ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି; ବିଶେଷ କରି ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଶିଶୁମାନେ । ଶିକ୍ଷକ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା ବେଳେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ ନ ଥିଲେ ତଥା ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ପିଲାମାନଙ୍କୁ କିପରି ଶିକ୍ଷା ଧାରାରେ ସାମିଲ କରାଯିବ ସେ ସଂପର୍କରେ ଜାଣି ନ ଥିଲେ ଏବଂ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କର ବି ଭୟ ଥିଲା, ତେଣୁ ଏ ଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜିଥିଲା । ଏହାକୁ ଦେଖି 'ସେଭ୍ ଦି ଚାଇଲ୍ଡ୍' ଅକ୍ଟଭୁକ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମିଲ କଲା । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା କିପରି ସମସ୍ତ ଶିଶୁଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଧାରାରେ ସାମିଲ କରାଯାଇପାରିବ ସେ ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ କରିବା ଓ କିଛି କୌଶଳ ସଂପର୍କରେ ଧାରଣା ଦେବା ।

ଅଗ୍ରୀମ ଚିନ୍ତନ

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ରୂପରେଖ ଏପରି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯେପରି କି ଆପଣଙ୍କ ଦଳ ପରେ ସେହି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିପାରିବ ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରଥମ ଆକଳନରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ । ଏହାକୁ ମନେ ରଖି ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନକ୍ଷମ ଆର୍ଥିକ

ସହାୟତା ପ୍ରସ୍ତାବ ଓ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପହଞ୍ଚାଇବାରେ ସହଯୋଗ କରିବାକୁ ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବା ଦରକାର । ଏହାଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଲାଭ ହେବ ।

- ଶିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଯିବାରେ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଗମନାଗମନରେ ସହାୟତା କରିହେବ ।
- ଉକ୍ତ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଅବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୁର୍ବଳତା (ଅଭିଭାବକହୀନ) ଯୋଗୁଁ ସ୍କୁଲକୁ ଆସିପାରୁ ନ ଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ପୋଷାକ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଯେଗାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ । (ଏହା ସହିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସହାୟତା ଉତ୍ସ ସଂପର୍କରେ ଧାରଣା ଦିଆଯାଇପାରିବ)
- ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ କିଣି ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ଶିକ୍ଷଣସାମଗ୍ରୀ କରାଯାଇ ପାରିବ କିମ୍ବା କ୍ରୟ କରାଯିବ । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ବ୍ରେଲି ଉପକରଣ ବି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ମୁକ୍ତସ୍ଥାନ ଓ ପରିବେଶ

ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଶିଶୁଙ୍କୁ ସୁହାଇଲା ଭଳି ସୁରକ୍ଷିତ ଓ ସମସ୍ତେ ପହଞ୍ଚି ପାରିଲା ଭଳି ସ୍ଥାନରେ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶାଦାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସହମତି ସ୍ଥାପନ କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । କିନ୍ତୁ ଯଦି କୋଠର ଥଇଥାନ ଅବା ଅନ୍ୟତ୍ର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠେ ତା’ ହେଲେ ଯେଉଁମାନେ ନକ୍ସା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ପାରମ୍ପରିକ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଅନୁକରଣ କରିବାକୁ କହିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ

ଯୋଜନାରେ ଓ ନକ୍ସାରେ ଆଂଶିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ହେବ ।

୨୦୦୫ରେ ପାକିସ୍ତାନରେ ଭୂକମ୍ପ ପରେ ଶିଶୁମାନେ
ଥୁରି ରିଲିଫ୍ କ୍ୟାମ୍ପର ନିରାପଦ ଖେଳ ପଡିଆରେ ଖେଳୁଛନ୍ତି ।

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ପ୍ରକଳ୍ପର ରୂପରେଖ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା:

ଯେଉଁଠି ପୂର୍ବରୁ ଗୋଷ୍ଠୀର ଦଳଗୁଡ଼ିକ ଗଠିତ ହୋଇଥିବ - ଯେପରିକି ଅଭିଭାବକ-ଶିକ୍ଷକ ସଂଘ, ପିଲାଙ୍କ କ୍ଲବ୍ ଅବା ସ୍କୁଲ ପରିଚ୍ଛଳନା କମିଟି ସେଠାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ପୂର୍ନଗଠନ ଓ ଉନ୍ନତ ଶିକ୍ଷା ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ତାଲିମ, ଆଲୋଚନା ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସ୍କୁଲ ପରିଚ୍ଛଳନା କମିଟିଗୁଡ଼ିକ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିପାରିବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍କୁଲରେ ପହଞ୍ଚାଇବାରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ, ବିଶେଷ କରି ଯଦି ସେମାନେ ପିଲାଙ୍କ ଦଳ

ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗରେ ଥିବେ ଅବା ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ କମିଟିରେ ସାମିଲ କରିଥିବେ । ଯେଉଁଠାରେ ଏମିତି ଦଳ ନଥିବ ସେଠାରେ ଗଢ଼ିବାକୁ ହେବ ।

ଗୋଷ୍ଠୀର ବିଭିନ୍ନ ଦଳକୁ ଶିକ୍ଷା ବିକାଶରେ ସାମିଲ କରିବାର ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ: ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ସୂଚୀରେ ସ୍ଥାନିତ ଶିକ୍ଷଣ ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣର ବିକାଶ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀଭିତ୍ତିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଖ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମିଲ କର । ଶିକ୍ଷକ ତାଲିମ୍ ଓ ପରାମର୍ଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଓ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ଦିଗ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅ । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳିତ କରୁଥିବା ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ବି ଏହି ତାଲିମ୍ ଦେବାକୁ ଯୋଜନା କର ।

ଯେଉଁମାନେ ପାଠପଢ଼ାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବେଗବର୍ଦ୍ଧକ ପାଠପଢ଼ା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବା ଆକୃତ୍ତିରେ ଟେଡ୍ ଲର୍ଣ୍ଣିଂ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ (ଏ ଏଲ୍ ପି) ଆବଶ୍ୟକ ନା ନାହିଁ ତା'ର ବିଚାର କର । ଏଏଲ୍ପିରେ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶକୁ ନମନୀୟ ଓ ଅନୌପଚ୍ଚରିକ ଢଙ୍ଗରେ ଓ ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ପଢ଼ାଯାଏ । ପିଲାମାନେ ଥରେ ଏଭଳି ପାଠ୍ୟକ୍ରମରୁ ସଫଳତା ପାଇଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ପୁଣି ଥରେ ଔପଚ୍ଚରିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା କାମ ଏଏଲ୍ପି କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ସହିତ ବି ଯୋଗାଯୋଗ ରକ୍ଷା କର । ପାଠପଢ଼ା ଭିତରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏହା ସେହି ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବାରେ ସହାୟକ କରିବ, ଯେଉଁମାନେ ଜ୍ୱର, ଦୃଷ୍ଟିହୀନତା, ଶୁଣି ପାରୁନଥିବା ତଥା ନିଦାନ ହୋଇ ନ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଜଣା ରୋଗ ଯୋଗୁଁ ପାଠପଢ଼ାରେ ସାମିଲ ହୋଇପାରୁ ନ ଥିଲେ ।

ରୂପରେଖ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ବେଳେ ମାନସିକ ଅସୁସ୍ଥ ତଥା କୌଣସି ମାନସିକ ରୂପ
ଯୋଗୁଁ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନଦେବା ଜରୁରୀ ।
ବିଶେଷକରି ଯଦି ଏହି ଚିମ୍ ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତି ପରେ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷକ ଓ କମ୍ୟୁନିଟି
ସହିତ ରହି ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବାର ଯୋଜନା ରଖିଥାଏ ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ସୁଚନା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଂପର୍କରେ ସୁଚନା ପାଇଁ ଦେଖ - ସେଭ୍ ଦି
ଚିଲଡ୍ରେନ୍ ଯୁକେ (୨୦୦୮) ମେକିଂ ସ୍କୁଲ୍ ଇନ୍କ୍ୟୁସିଭ୍ : ହାଓ ଚେଞ୍ଜ୍ କ୍ୟାନ
ହାପେନ୍ । ସେଭ୍ ଦି ଚିଲଡ୍ରେନ୍ ଏକ୍ସପେରିଏନ୍ସ; ଏବଂ ହେଇଜେନନ୍, ଇ
(୨୦୦୪), ସି- ଇଏମ୍ଆଇଏସ୍ ଏଜୁକେସନ୍ ଆଜ୍ ଏ ଟୁଲ୍ ଫୋର ଇନ୍କ୍ୟୁସିଭ୍
ଏଜୁକେସନ୍ ଫର୍ ଅଲ୍, ଏନାବ୍ଲିଂ ଏଜୁକେସନ୍, ଇସ୍ପ୍ୟୁ ଟ । www.eenet.org.uk / ନିଉଜ୍ ଲେଟର୍ସ୍ / ନିଉଜ୍ - ୮ / ପୃଷ୍ଠା - ୧୬
ଏସ୍ଟିଏମ୍ଏଲ୍ ।

ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ସଂଯୋଗ ନାମକ ଏକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥା ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ
ସାଧାରଣ ତନ୍ତ୍ର କଳ୍ପେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଧିସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ
ଏ.ଏଲ୍.ପି. ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ
ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲା ।

କ'ଣ ହେବ ଯଦି ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ତୁମ ପାଖରେ ବହୁତ କମ୍ ସମୟ ଥିବ ?

- ଯିଏ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବଞ୍ଚିତ, ସେମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା କେତେ ହେବ ଓ ସେମାନେ କାହିଁକି ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ତା'ର ଏକ ହିସାବ ଦରକାର ।
- ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାର କି ଅନୁଭୂତି ରହିଛି ତାହା ଖୋଜି ବାହାର କର । ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଓ ବଞ୍ଚିତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କର କେତେ ମୌଳିକ ଧାରଣା ରହିଛି ?
- ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉପଲବ୍ଧ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କର । ସେମାନେ କେଉଁ ଥିରେ ଦକ୍ଷ ? ପାରମ୍ପରିକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ସେମାନେ ଚାପି ହୋଇ ରହିଯାଇଛନ୍ତି କି ? ତତ୍ସତ୍ତ୍ୱରେ ସେମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁନାହାଁନ୍ତି କି ? କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ନୂଆ ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ କଣ ସେମାନଙ୍କ ହୃଦୟ ଖୋଲା ଅଛି ?
- ଉଦ୍ୟୋଗ, ମଜାଳିଆ ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅବା ଲଗାତାର ବୈଠକ ମାଧ୍ୟମରେ ଯେଉଁମାନେ ଏହି ଶିକ୍ଷାଦାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କାମ କରିବେ (ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ - ଶିକ୍ଷକ, କ୍ଷେତ୍ର କର୍ମଚାରୀ, ସ୍ଥାନୀୟ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧକ ଓ ଶିଶୁ) ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଶୀଘ୍ର ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମାଅ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ କରାଅ ।

- ଏହି ଧାରଣାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କର ଯେ ଯଦି ଶିକ୍ଷାରୁ ବାଦପଡ଼ିବା ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ପାଇଁ ଗୋଷ୍ଠୀର ଆଦୁବିଶ୍ୱାସ ଓ ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ଥିବ ତା’ ହେଲେ ସମ୍ବଳର ଅଭାବ ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନେ ପ୍ରାକୃତିକ ଓ ଭୌତିକ ବାଧାବିଘ୍ନର ଆହ୍ୱାନକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଆଗେଇ ଯିବା ପାଇଁ ନୂଆ ନୂଆ ଉପାୟ ପାଇଯିବେ ।
- ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ (ବିଶେଷ କରି ଶିକ୍ଷକ, ଅଭିଭାବକ ଓ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ) ପ୍ରେରଣା ଦେବା ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦଳର ଦାୟିତ୍ୱ ବୋଲି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅ । ସେମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଓ ସହାୟତା ଦିଅ ଯେପରି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନେଇ ରହିଥିବା ବାଧକକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଚିନ୍ତା କରି ନିଜର ଉପାୟ ପାଇବେ ।
- ପାରମ୍ପରିକ ଭାବେ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ଲୋକଙ୍କୁ ଏଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ କ’ଣ ସବୁ ସମ୍ବଳ ମହଜୁଦ୍ ରହିଛି ସେ ସଂପର୍କରେ ନିଜର ସହକର୍ମୀ ଅବା ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ମିଶି ନକ୍ସା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।
 - କେଉଁ ପ୍ରକାର ଲୋକ ଉବଲକ୍ଷ ଅଛନ୍ତି ?
 - ସେମାନଙ୍କର କି କି ଦକ୍ଷତା ଓ ଆଗ୍ରହ ଅଛି ?
 - ସମ୍ବଳର କି ଉତ୍ସ ରହିଛି ?
 - ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାହା ପାଖରେ ଅର୍ଥ ଅଛି ?

- ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ କେତେ ସମୟ ଅଛି ?
 - ବଡ଼ ଓ ସାନ ପିଲାମାନେ କ'ଣ କରିପାରିବେ ?
 - ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟାଳୟ ରହିଛି କି ଯାହା ଉପଦେଶ ଦେଇପାରିବ ?
 - ଶିକ୍ଷକମାନେ କେତେ ନମନୀୟ - କ'ଣ କରିବାକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ମିଳିଛି; ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଶୈଳୀରେ କେତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଏବଂ କିଭଳି ଭାବେ ନିଜର ସମୟ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପାଇଛନ୍ତି ?
 - ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଥିବା ବାଧକଗୁଡ଼ିକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କର, କିନ୍ତୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଚେଷ୍ଟା କର ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ସ୍ଥାନ, ସମ୍ପଳ ଓ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଉପରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବ ।
- ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦଳ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ ଥରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଗଲେ ପାଠପଢ଼ା ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଲାଗି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପ୍ରାକୃତିକ ଓ ଭୌତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ମାନସମୁଦ୍ଧନ କର । ଏହା ଭୁଲ ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରାକୃତିକ ଓ ଭୌତିକ ଉନ୍ନତି ଅବ୍ୟବହୃତ ହୋଇ ରହିଯିବ ଯଦି ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବେ ସହାୟତା କରାନଯାଏ ।

- ସେହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗର ପ୍ରମୁଖ ଲକ୍ଷଣ ହୋଇଥିବ ଏବଂ ତୁମ ଦଳ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଥିବ (ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ : ସେମାନଙ୍କର ସକରାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟଶୈଳୀ ଓ ମନୋଭାବ) ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଆହୁରି ଉନ୍ନତ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ଉସାହିତ କର ।

ଉତ୍ତର ଆଫଗାନିସ୍ତାନର ମଜାର-ଇ-ସରିଫ୍‌ର ଆକେଲେରେଟେଡ୍ ଲର୍ଣ୍ଣି ପ୍ରୋଗ୍ରାମରେ ବାଳିକାମାନେ ।

ଅରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲେ

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ

ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷାର ସଫଳତା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ପାଇଁ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ଓ ସେମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସକୁ ଦୃଢ଼ଭୂତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଶିକ୍ଷକ ଓ ଶିକ୍ଷିକା ହେବାପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମୟ ଓ ସମ୍ବଳ ଗଠନ ହୋଇ ନ ପାରିଲେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଅଧିକ ଉପାଦେୟ ଶିକ୍ଷା ସୁଯୋଗର ବିକାଶ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି ମୂଲ୍ୟବାନ ଅଟେ । ଶିକ୍ଷାଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ, ବଂଚିତ କରାଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ସଂପର୍କରେ ମାନସ ମନୁନ କରି ନିଜନିଜ

ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ପଚାର :

- ପାଠପଢ଼ା ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣରେ କ'ଣ ସବୁ ବାଧକ ରହିଛି ?
- କିଏ ଏହି ବାଧକଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଭବ କରିଛି ?
- ଏ ବାଧକଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି କମ୍ କରାଯାଇ ପାରିବ ?
- ପାଠପାଢ଼ିବା ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣରେ ସହଯୋଗ କରିବାକୁ କେଉଁ ସମ୍ବଳ ମହଜୁଦ୍ ରହିଛି ?
- ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ କିପରି ଯୋଗାଡ଼ କରାଯାଇ ପାରିବ ?

ମଧ୍ୟରେ ଓ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଦଳ ସହିତ ମତ ବିନିମୟ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ନିଜ ଯୋଗ୍ୟତା ଓ ଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଭରସା ରହିଲେ ସେମାନେ ନୂଆ ଧାରଣାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଇବାରେ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହିତ ହେବେ । ଉପଲକ୍ଷ ସ୍ପଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ (ଏବଂ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟରତ ଦଳର ସଦସ୍ୟ) ଏହା କହି ଉତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ସେମାନେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଜ୍ଞାନ ଓ କୌଶଳ ବିଷୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଜ୍ଞ ନୁହଁନ୍ତି । ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ :

- ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ କିଛି ଫଟୋ ଦେଖାଅ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ କି ସେମାନଙ୍କର ନିଜର ଶୈକ୍ଷିକ ପରିବେଶ ସହିତ ମେଳ ଖାଉଥିବ ।
- ଶିକ୍ଷାଦାନରେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜର ଅନୁଭୂତି ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବାକୁ ଫଟୋଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ଯେଉଁଥିରେ ସେମାନେ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ କୌଣସି ଶିଶୁ ଭଲଭାବେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଓ ଶିକ୍ଷଣରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି କିମ୍ବା ସେମାନେ ନିଜର ପଢ଼ାଇବା ଶୈଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଥିବେ ଅଥବା ସ୍କୁଲରେ ପିଲାମାନେ ଖୁସି ହେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବେ ସେହିଭଳି ଏକ ବିଷୟରେ ମନେପକାଇ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରନ୍ତୁ ।
- ଏହା ସ୍ଥିତହାସ୍ୟ ସହ ସକାଳୁ ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁକ୍ ସମ୍ପାଷଣ

ହ୍ୟାଲୋ କହିବା ଭଳି ଭାରି ସରଳ । ଏପରିକି ତାଲିମ ନ ପାଇଥିବା ବା ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରତି ବିମୁଖ ଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନେ ନିଜେ କରିଥିବା ଏଭଳି ଗୋଟିଏ କାମ (ଅତୀତରେ ବା ନିକଟରେ)କୁ ମନେ ପକାଇ ପାରିବେ ।

- ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର ଓ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତିର ଏପରି ଏକ ତାଲିକା ମାନସମନ୍ତନ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ କୁହ ଯାହା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଗ୍ରହଣୀୟ ଓ ସହାୟକ ହେଉଥିବ ।
- ପୂର୍ବରୁ ତିଆରି କରିଥିବା ଛୋଟ ଛୋଟ ଜିନିଷକୁ ସେମାନେ କିପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିଲେ ଓ ସେଥିରେ ସେମାନେ ପରସ୍ପରକୁ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିଲେ ସେ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା ଆରମ୍ଭ କର ।

ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ଏଭଳି ଏକ ଚିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଜାଣିବା ପତ୍ତା ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କୁ ନିଜର ଅଭିଜ୍ଞତା ବିଷୟରେ ମୁକ୍ତ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇପାରେ । ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଓ ପାଠପଢ଼ା ଅନୁଭୂତି ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ ଉକ୍ତ ଫଟୋଗୁଡ଼ିକ ସହାୟକ ହୋଇପାରେ ତଥାପି ସେମାନେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମାନସିକ ଧକ୍କାରୁ ନିଜକୁ ଦୂରେଇ ରଖି ଯାହାକି ସେମାନେ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ନାହିଁ । ଏଭଳି ଭାବେ ଫଟୋଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ଵାରା ଆଲୋଚନା ସୀମିତ ହେବ ଓ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଇବ ଯେ ଶିକ୍ଷା କର୍ମାଂଶୀମାନେ କ'ଣ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ଓ କ'ଣ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁନାହାଁନ୍ତି ।

ପାରସ୍ପାରିକ ସହାୟତା

ଯେଉଁ ଶିଶୁମାନେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରୁନାହାଁନ୍ତି ଅବା ଯେଉଁମାନେ ପଢ଼ିବାକୁ ସଂଘର୍ଷ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ତତ୍ପରତାର ସହିତ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣା ଦେବାକୁ ପ୍ରୟାସ କର । ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ଯେଉଁଥିରେ ନିୟମିତଭାବେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଭେଟି କେଉଁ ଶିଶୁର କ'ଣ ସମସ୍ୟା ରହିଛି ଓ ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ କ'ଣ କରି ହେବ ସେ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବେ (ଯଦିଓ ସେମାନେ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟା ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ) । ଏହା ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅତ୍ୟଧିକ ଭାର ନୁହେଁ ବରଂ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟର ମୂଲ୍ୟବାନ ଅଂଶ ବୋଲି ଭାବିବାକୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କର । ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଏଭଳି ବୈଠକ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଇବେ । କିନ୍ତୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ନିଜେ ନିଜେ ସାକ୍ଷାତ କରି ଆଲୋଚନା କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଅଧିକ ପିଲାଙ୍କ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ଓ ପାଠ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଧାରାକୁ ଆପଣାଇବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିବେ ତାକୁ ଲେଖି ରଖିବାକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରନ୍ତୁ । ପରେ ତାହାର ପୁନଃ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ଓ ଯଦି କେହି ସଫଳତା ପାଇଥିବେ ତା' ହେଲେ ସେଥିପାଇଁ ଉତ୍ସବ କରନ୍ତୁ । ଏକାଠି କାମ କରିବାକୁ ଓ ଅନୁଭୂତି ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଏକ ବନ୍ଧୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ, ମଜାଳିଆ ଓ ବୋଧହୁଏ ଟିକେ ପ୍ରତିଯୋଗିତାପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବେଶ ତିଆରି କରିବାକୁ ହେବ । ଏହା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ସହକର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଉପାୟ କହିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ

କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସୁଯୋଗ ଆଣି ଦେବ ।

ସାଧାରଣତଃ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠପଢ଼ାରେ ଅଧିକ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଲାଗି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ କେଉଁ ଉପାୟରେ ପରୀକ୍ଷାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ସେ ସଂପର୍କରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ କୁହ । ଏବଂ ସେମାନେ କିପରି ଭାବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବାହାରେ ଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ସେ ନେଇ ବି ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ କୁହ । ଏ ସଂପର୍କିତ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସ୍ଥାନିତ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଅ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସହାୟତାର ଅନୁଷ୍ଠାନ

ଯେଉଁଠାରେ ଶ୍ରେଣୀ ବହୁତ ବଡ଼ ହୋଇଥିବ, ଅବା ଯେଉଁଠି ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ମୌଳିକ ସୁବିଧା ଅତିମାତ୍ରାରେ ସୀମିତ ଥିବ, ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବ ଯେ ତୁମ ସ୍ଥିତି ଉନ୍ନତି ହେଲା ଯାଏ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କାମ କରିବ । ତତ୍ ସଂଗେସଂଗେ ସାଂପ୍ରତିକ ସ୍ଥିତିରେ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଧାରାର ପରିସରଭୁକ୍ତ କରିବାରେ ସହାୟତା କରିବାକୁ ଉପାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ କୁହ ।

ବଡ଼ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ କିପରି ପରିଚାଳନା ଆବଶ୍ୟକ ସେ ବିଷୟରେ ଯୁନେସ୍କୋ ବ୍ୟାଙ୍କର ବଡ଼ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼ାଇବାର ଉପାୟରେ ଅନେକ ଉପାଦେୟ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଆଇଆରସିର ‘ଉପଶମ ଶ୍ରେଣୀ ଗଠନ’ ଯୋଜନା ଅଧିକ ଉପାୟ ଓ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦେଇଥାଏ ।

ଶୈକ୍ଷିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଗତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଆଉ କିଛି ପ୍ରକାରର ସହାୟତାର ଉତ୍ସକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇ ପାରିବ ନା ନାହିଁ ତା'ର ଅନୁସନ୍ଧାନ କର । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଯଦି ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବେ ଯେ ଜଣେ ଶିଶୁର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ଯତ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି ଏବଂ ଯଦି ଅର୍ଥ ଉପଲବ୍ଧ ଥାଏ ତେବେ ଶିକ୍ଷକ ଉଠାଇଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗର ସମାଧାନ ପାଇଁ ତେବେ ତାହାକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭିତ୍ତିରେ ରାଜି ହୁଅ ଓ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କର, ଯେପରି ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ପାଠପଢ଼ା ସର୍ବାଧିକ ହେବ ।

୧୯୯୯ରେ କୋନ୍‌ସୋର୍ଟିୟମ୍-ଆଇଲାଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଆଇଲାଣ୍ଡରେ କରେନ୍ ରିଫୁଏଜି କମ୍ପାନୀରେ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ସର୍ତ୍ତେ କହୁଛି ଯେ କିଛି ଅକ୍ଷ ଓ ବଧୂର ଶିଶୁଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଧାରାରେ ସାମିଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଣୁ ଯାନଗୋନ୍‌ର ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଫର୍ କୁଲିଣ୍ଡ୍ ଆଣ୍ଡ ଡେଫର୍ ସହାୟତାରେ କୋନ୍‌ସୋର୍ଟିୟମ୍-ଆଇଲାଣ୍ଡ ଏହି ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେଇ ଶିବିରରେ କରେନ୍, ବ୍ରେଲ ଓ କରେନ୍, ସାଙ୍କେତିକ ଭାଷାକୁ ବିକଶିତ କରିଥିଲା । କରେନ୍, ସାଙ୍କେତିକ ଭାଷାର ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ପାଇଁ ଏହାର ଭିଡ଼ିଓ ରେକର୍ଡ଼ିଂ କରି ରଖାଯାଇଛି ।

ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ହେଉଛନ୍ତି ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଜଣେ ଜଣେ ସକ୍ଷମ ସମ୍ବଳ । ଯଦି ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତି ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ କିଛି ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ

ଆଫଗାନିଷ୍ଠାନର ହିନ୍ଦିଂ ଇମେୟାର୍ଟ ପାଠଶାଳାରେ ବାଲିକାମାନେ । ଏହି ସ୍କୁଲ ଶୁଣିପାଠନଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପୁଞ୍ଜାସୋତ ସ୍କୁଲରେ ସାମିଲ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ହୋଇ ରହିଯାଇଥାଏ ତା’ ହେଲେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେଉଛି ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଯାହା ଦ୍ଵାରା କିଛି ନୂଆ ଲୋକ ଶିକ୍ଷା ଧାରାରେ ସାମିଲ ହୋଇଯିବେ । କିଏ କହିବ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ବଡ଼ ଶିକ୍ଷକ ହୋଇ ବାହାରିପାରେ; କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବରୁ କେବେ ସୁଯୋଗ ପାଇ ନ ଥିଲେ । ତେବେ ଏହା ବି ହୁଏ ଯେ ବେଳେ ବେଳେ ସାମିତ ସମୟ ମିଳୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନୂଆ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ପତ୍ତା ଉପରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରା ପୁନଃ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସହଜ ହେବ ।

୨୦୦୭ ରେ ଝଡ଼ରେ ସେଭ୍ ଦି ଚିଲଡ୍ରେନ୍ କମ୍ୟୁନିଟିର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷକ ତାଲିମର ସୁଯୋଗ ଦେଇଥିଲା । ଯେଉଁମାନେ ପୂର୍ବରୁ କେବେବି କୌଣସି ପ୍ରକାର ଶିକ୍ଷା ପାଇ ନ ଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ନିଜକୁ ବିକଶିତ କରିବା ଓ କୌଶଳ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ।

ଗୋଷ୍ଠୀ ସହାୟତା ଗଠନ

ସଚେତନତା ବଢ଼ାଅ

ଶିକ୍ଷା ପାଇବା ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଅଧିକାର ବୋଲି ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ବଳିଷ୍ଠ ସନ୍ଦେଶ ଦିଅ । ସେମାନଙ୍କୁ କୁହ - ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ପାଠପଢ଼ାରୁ ଭିନ୍ନକ୍ଷମକ ପରି ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ପାଠପଢ଼ାରେ ସାମିଲ କରିବା । ଏସବୁ ସଂପର୍କରେ ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ଗଣମାଧ୍ୟମ ଯଥା ପ୍ରାଚୀର ପତ୍ର, ରେଡ଼ିଓ ଓ ଡାକବାଜି ଯନ୍ତ୍ର ପ୍ରଭୃତି ମାଧ୍ୟମରେ ଘୋଷଣା କର ।

ସୁନିଶ୍ଚିତ କର ଯେ :

- ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ନାହିଁ ସେଠାକାର ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ଯେପରି ଏ ସନ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ପହଞ୍ଚିଥିବ । ଭଲ ଶୁଣିପାରୁ ନ ଥିବା, ଭଲ ଦେଖିପାରୁ ନ ଥିବା ତଥା ଅଳ୍ପ ପାଠ ପଢ଼ିଥିବା ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ଯେପରି ସନ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ପହଞ୍ଚିଥିବ ।
- ସନ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଲୋକମାନଙ୍କର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନୀ ଓ ଚଳଣି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହୋଇଥିବ ।
- ଏପରି ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ କର ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ସହଜରେ ପହଞ୍ଚିପାରୁଥିବ ।

ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ସୁଯୋଗକୁ ସାର୍ବଜନୀନ କରିବା ତଥା ଏହାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ

ଉପଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଗୋଷ୍ଠୀର ଏକ ବୈଠକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କର । ଅଂଶଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଆରମ୍ଭ ଭାବେ ଏ ବୈଠକକୁ ବ୍ୟବହାର କର । ଲୋକେ ଯେମିତି ଏ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବେ ସେ ନେଇ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଯେମିତି ଚିନ୍ତା କରିଥିଲ ସେହିଭଳି ଏ ବୈଠକରୁ ହିଁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦିଅ ।

ସୁଦାନ ଭିତରେ ବିସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ଲୋକଙ୍କର ଏକ ଶିବିରରେ ‘ଝାର୍ଲଡ଼ ଭିଜନ୍’ ସହାୟତାରେ ନିର୍ମିତ ଛୋଟ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ଭାବେ ଦୁର୍ବଳ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ସାମିଲ କରିଛି । ଏହି ସ୍କୁଲ ଗୋଷ୍ଠୀର ବିଭିନ୍ନ ନକରାତ୍ମକ ଧାରଣାକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିଆସୁଛି, ଯେପରି କି ଲୋକେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଯେ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଏକ ଡ଼ିଆଁ ରୋଗ । ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ବର୍ଷନା କଲେ, ‘ଆମେ ଖୋଲା ଆକାଶ ତଳେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରି ପୂରା ଉତ୍ସାହର ସହିତ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ସଚେତନ କରିବାରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଛୁ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଗୋଷ୍ଠୀର ମନୋଭାବରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଣାଯାଇପାରିବ ।’

ଗୋଷ୍ଠୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣ

ଗୋଷ୍ଠୀ ବୈଠକରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ, ସେମାନଙ୍କ ପରିବାର ଲୋକ ଅବା ସେମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେଉଥିବା ଲୋକ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କର୍ମୀ, ଗୋଷ୍ଠୀର ବିଭିନ୍ନ ସଂଗଠନ, ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଲୋକଙ୍କ ସଂଗଠନ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କୁ ପଢ଼ର, କିଏ ଶିକ୍ଷାକୁ ଉପଭୋଗ କରୁଛି ଓ କିଏ ଉପଭୋଗ କରୁ ନାହିଁ, କିଏ ଶିକ୍ଷଣରେ ସହାୟତା ଅନୁଭବ କରୁଛି ଅବା କରୁନାହିଁ? ଏହା ସହିତ

ଅଂଶାଦାରମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଶୈକ୍ଷିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପାଇଁ ଏକ ମାନସିକ ଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଗତ ପ୍ରବେଶ ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।

ବୈଠକରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଦଳରେ ଭାଗ କର ଯଥା: ଯେପରି ଝିଅ, ପୁଅ, ମହିଳା, ପୁରୁଷ, ଶିକ୍ଷକ ଦଳ ଇତ୍ୟାଦି । ଏବଂ ତା'ପରେ ଶିଶୁମାନେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବାଧା ବିଘ୍ନକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବା ଉପାୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ କୁହ । ତା' ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପରସ୍ପର ବାହାରୁ କି ସହାୟତା ଦିଆଗଲେ କାମଟି ସହଜ ହେବ । ଯେପରି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଶିଶୁ (ଏବଂ ପୁରୁଣା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଯେଉଁମାନେ ଆଉ ସ୍କୁଲ ଯାଉନଥିବେ) ଶ୍ରେଣୀରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଶୈକ୍ଷିକ ଅନୁଭୂତି ସକରାତ୍ମକ ହେବ ସେଥି ପାଇଁ ସହଜ ପଦକ୍ଷେପ ସମ୍ମଳିତ ଯୋଜନାରେ ରାଜି ହୁଅ । ତୁମ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅବା ବାହାରର କୌଣସି ସମ୍ବଳ ସହାୟତାରେ କିଛି କରାଯାଇ ପାରିବକି ? ସେ ନେଇ ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କରି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ରିପୋର୍ଟ ଦେବାକୁ ରାଜି ହୁଅ ।

ଏପରି ବୈଠକଗୁଡ଼ିକରେ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ଆଲୋଚନା ଲିପିବଦ୍ଧ କର । ଅଂଶାଦାରମାନଙ୍କୁ (ଶିଶୁଙ୍କ ସମେତ) ଉତ୍ସାହିତ କର ଯେପରି ସେମାନେ ନିଜେ ଏ କାମ କରିବେ । ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଓ ତାହାକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କର (ଯଥା ମୌଖିକ, ଲିଖିତ, ଡ୍ରାମା, ଫଟୋ, ଇତ୍ୟାଦି)

“ମୁଁ ଏବେ ଅନୁଭବ କରିପାରୁଛି ସବୁ ଛୁଆ ସମାନ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବା ଜରୁରୀ । ଯେଉଁ ବାପା ମା’ଙ୍କର ମୋ ଭଳି ଭିନ୍ନକ୍ଷମା ଛୁଆ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଉତ୍ସାହିତ କରି ନିବେଦନ କରୁଛି ଯେ ସେମାନେ ନିଜ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଜନ ଜାଗାରେ ଏକାକି ଆବଦ୍ଧ କରି ରଖନ୍ତୁ ନାହିଁ ବରଂ ତା ବଦଳରେ ବାସ୍ତବତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଜୀବନ ଦେବାକୁ ଦୃଢ଼ ହୁଅନ୍ତୁ ।” (ସୁଦାନରେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଭାବେ ବିସ୍ଥାପିତ ଲୋକଙ୍କର ଏକ ଶିବିରରେ ‘ଫ୍ଲାଇଂ ଭିଜନ୍’ ସହାୟତାରେ ପରିଚାଳିତ ସ୍କୁଲରେ ଦୁଇ ବର୍ଷ ହେଲାଣି ପାଠପଢ଼ୁଥିବା ଗୋଟିଏ ୬ ବର୍ଷୀୟ କନ୍ୟା ରାନ୍ୟାର ପିତାଙ୍କର ଉକ୍ତି ।)

ଆଗେଇବା ସହିତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣ

ଶିକ୍ଷାରୁ ବାଦ ପାଇବାରେ କେଉଁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀକୁ କ’ଣ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ସାଜିଛି ସେ ସଂପର୍କରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଚିତ୍ର ପାଇବାକୁ ସମୟ ଲାଗିବ । ତେଣୁ ପ୍ରତିଦିନ ଜରୁରୀ ଶୈକ୍ଷିକ ଦଳକୁ ନୂଆ ନୂଆ ଧାରଣା ସଂପର୍କରେ, କେଉଁମାନେ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି, କାହିଁକି ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକମାନେ କି ପ୍ରକାର ସହଯୋଗ କରିପାରିବେ ଇତ୍ୟାଦି ପରଖି ବୁଝିବା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିୟମିତ ଭାବେ ଜାରି ରଖିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଯେତେବେଳେ କିଛି ନୂଆ ସୂଚନା ମିଳିବ ସେହି ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଜନାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଦଳର ଦୈନିକ ବୈଠକର ଏକ ଅଂଶ ହେବା ଉଚିତ ।

ଯଦି ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ, ଯେ ଅବିରତ ଘରୁଥିବା କୌଣସି ସଙ୍କଟ ଦୁର୍ବଳ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆଣିବାରେ ବହୁତ ମାତ୍ରାରେ ସମସ୍ୟା ଉପୁଯାଉଛି ଓ ଅସୁରକ୍ଷିତ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ତା’ ହେଲେ ହୋମ୍-ଲର୍ଣ୍ଣିଂ ବା ଘରେ ଶିଖିବା

ପଢ଼ାକୁ ବିକଶିତ କରିବାକୁ ଚିନ୍ତା କର ଏବଂ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ଘରେ ଶିଖିବା ଉପକରଣ ବିକଶିତ କର ଓ ଯେଉଁଠି ସମ୍ଭବ ପରିଦର୍ଶନ କରିବାରେ ସହାୟତା କର । କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦଳର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉପକରଣ ଅବା ପାଠପଢ଼ାରେ ସେମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକ ସାହାଯ୍ୟ ଜାଣିବାରେ ସହାୟତା କରିବା ପାଇଁ ତୁମର ଯେକୌଣସି ନମନୀୟ ପାଣ୍ଡିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିପାର । ଯଦି ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷକ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ଅଧିକ ଆଲୋଚନା ଅବା ତାଲିମ୍ ଅବା ଅଧିକ ଉପକରଣ ଦରକାର କରୁଛନ୍ତି, ତା' ହେଲେ ତାହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର । ତୁମେ ବଜେଟ୍‌ରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିପାରିବ କି ନାହିଁ ଅବା କେତେ ପରିମାଣରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିପାରିବ ସେ ସଂପର୍କରେ ତୁମର ଭାଗୀଦାରମାନେ ଓ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଜାଣିଛନ୍ତି ବୋଲି ସୁନିଶ୍ଚିତ କର ।

କରେନ୍‌ର ଶରଣାର୍ଥୀ ଶିବିରରେ ଶିକ୍ଷା ସେବା କେତେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ହୋଇଛି ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଜୋଆ (କେଡ୍‌ଓଏ) ଥାଇଲାଣ୍ଟ୍ ଏକ ଅଂଶଗ୍ରହଣଗତ ସମୀକ୍ଷା କରିଥିଲା । ଏହା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା, ଲୋକେ ଏଭଳି ସବୁ କାରଣ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି ଯେ ତାହା ଆଶା ବି କରି ହେବ ନାହିଁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ - ଯେଉଁ ଯୁବତୀମାନେ ବାହା ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି ବା ଗର୍ଭବତୀ ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ଭାବି ନେଉଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ସ୍କୁଲ ଯିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହଁନ୍ତି । ବିଶେଷ କରି ଦାରିଦ୍ର୍ୟର କଷ୍ଟାଘାତରେ ଥିବା ଶିଶୁମାନେ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ପଢ଼ିବାରେ ସମସ୍ୟାରେ ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ଯଥେଷ୍ଟ ସହାୟତା ପାଇନାହାଁନ୍ତି । ସ୍କୁଲ କାମକୁ ଅଧିକ ସହଜ ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ସଂପର୍କିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସଂପୃକ୍ତ କରିବା ନେଇ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଜୋଆ ଏକ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦି ପ୍ରକ୍ରିୟା ହାତକୁ ନେଲା ।*

* ଏଚଟିଟିପି / ବର୍ମା ଲାଇବ୍ରେରୀ ଓଆରଜି / ଡିଓସିଏସ-୪ / ଯେଡ଼ିଓଏପୋଜିସନ୍
ପେପର-କାଉଣ୍ଟ-ଦେୟାର ସେ ଫିଡ଼ିଏସ୍

ଅନ୍ୟ ସଂଗଠନ ସହିତ ସଂଯୋଗ କରିବା

ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏବଂ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାକୁ (ବିଶେଷ କରି ଯେଉଁମାନେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇଥିବେ) ସହାୟତା କରିପାରିବେ ସେମାନଙ୍କୁ ସଂଯୁକ୍ତ କରିବାର ଉପାୟ ବାହାର କର ।

କଙ୍ଗୋର ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସାଧାରଣ ତନ୍ତ୍ରରେ ଜଣେ ଜରୁରୀକାଳୀନ କର୍ମୀ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ଧ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ସ୍କୁଲ ତା'ର ସମସ୍ତ ବ୍ରେଲ ଉପକରଣ ହରାଇ ସାରିଥିଲା । ରାଜଧାନୀ ସହରରେ ଏକ ସଂସ୍ଥା ଥିଲା ଯେଉଁଠି ଏ ସବୁ ଉପକରଣ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ସେ ସଂସ୍ଥା ଜାଣି ନ ଥିଲା ଯେ ଏ ସ୍କୁଲ ଏବେବି ଚାଲିଛି ଓ ଯେଗାଣ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଛି । ଏନେଇ ଜରୁରୀକାଳୀନ ଦଳ ସେହି ସଂସ୍ଥା କିନ୍ତାସ୍ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଓ ଉକ୍ତ ସ୍କୁଲକୁ ବ୍ରେଲି ଉପକରଣ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ ଫଳରେ ସ୍କୁଲରେ ଅନ୍ଧ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷାରେ ଏହା ସହାୟକ ହୋଇପାରିଲା ।

ଶିକ୍ଷାରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅନ୍ୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଅନୁଭୂତି, ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସମ୍ବଳ ସଂପର୍କରେ ପଚାର ଯାହାକି ତୁମର କାମ ସମୟରେ ଦରକାର ହୋଇପାରେ । ବାଦପଡ଼ିବା ସଂପର୍କିତ ଘଟଣା ଅଧ୍ୟୟନ ଗୁଡ଼ିକର ତଥ୍ୟକୁ ଆଦାନପ୍ରଦାନ କର ଓ ତା'ସହିତ ସେଭଳି ଘଟଣାକୁ କିଭଳି ଭାବେ ପାର ହୋଇପାରିବ ତା'ରି ଆଲୋଚନା କର ।

ସମର୍ଥନ (ଆଡ଼ଭୋକେସି)

ସ୍ଥାନୀୟ ନୀତି

ଶିକ୍ଷାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ବିଶେଷ କରି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ଭଳି କୌଣସି ନୀତି ବା ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା ଥିଲେ ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ଗୋଷ୍ଠୀର ସଦସ୍ୟ, ଶିକ୍ଷକ ଓ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ କୁହ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ- ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାରୁ ଦୂରେଇ ଦେଇଛି କି, ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଅବା ଶାରୀରିକ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ପିଲାଏ ଯେଉଁମାନେ କି ପରୀକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ବା ସଠିକ୍ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖିପାରୁ ନାହାଁନ୍ତି; ଅବା ଯେଉଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ପରୀକ୍ଷାର ଭାଷା ଜାଣିନାହାଁନ୍ତି ?

ଯଦି ତୁମ ପାଖରେ ସମୟ ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅଛି ତା’ ହେଲେ ଆଞ୍ଚଳିକ ଅବା ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ସମର୍ଥନ ପାଇଁ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କର ଯେପରିକି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧା ଉପୁଜାଇ ଥିବା କୌଣସି ନୀତିକୁ ବଦଳାଇବାକୁ ବା ତାହାକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ଆଗେଇ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ମିଳିପାରିବ । ଏହାକୁ ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ସମର୍ଥନ ଅବା ଦେଶରେ ଘରୁଥିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିବା କାମ ସହିତ ସଂଯୋଗ କର । ଯଦି ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗେଇ ନେବାକୁ ତୁମର ସାମର୍ଥ୍ୟ ନାହିଁ ତା’ ହେଲେ ଯେତେଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ ଦୀର୍ଘମିଆଦି ନୀତି ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ କାମ କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କର ବା ସେମାନଙ୍କୁ କୁହନ୍ତୁ ବା ଲିଖିତ ବିବରଣୀ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି

ଭିନ୍ନସମ୍ପାଦନା ଲୋକମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ନେଇ ଜାତିସଂଘରେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିକୁ ଦେଖ

ଅନୁମୋଦନ କରିଛି କି ? ଯଦି ସେୟା, ତା’ ହେଲେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଧାରକମାନଙ୍କୁ ମନେ ପକାଇ ଦିଅ ଯେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷାକୁ ଯଥାର୍ଥ ସ୍ଥାନ ଦେବା ନେଇ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ସେମାନେ ବାଧ୍ୟ । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସବୁ ଶିଶୁ ମୁଖ୍ୟସ୍ତ୍ରୋତ ସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ି ପାରିବେ ବୋଲି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସେହି ଅନୁସାରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଜରୁରୀ ଯେପରିକି ସବୁ ପିଲା ସେଥିରୁ ଉପକୃତ ହୋଇପାରିବେ । କାରଣ ପୂର୍ବରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ବି ଶିକ୍ଷାର ମୁଖ୍ୟସ୍ତ୍ରୋତରେ ସାମିଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ରହିଛି । ଯଦି କୌଣସି ଦେଶ ଏ ରୁକ୍ତିକୁ ଅନୁମୋଦନ କରି ନାହିଁ, ତା’ ହେଲେ ଏହାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ କ’ଣ କରାଯାଇଛି ତାହା ଖୋଜି ବାହାର କର ।

ଭେଦଭାବ ଅବା ଶିଶୁ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ନେଇ ଅନ୍ୟ କିଛି ଜାତୀୟ ନୀତି ଅବା ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ରହିଛି କି ? ସାଧାରଣତଃ ତଳ ସ୍ତରର ଶିକ୍ଷା ଅବା ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀମାନେ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ନେଇ ରହିଥିବା ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ ନଥାଆନ୍ତି । କିଛି ପ୍ରତିରୋଧକୁ ଏଡ଼ାଇ ଆଗେଇ ନେଇ ଯିବାକୁ ଏମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ ।

ସୁନାମୀ ବେଳେ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ଆକେହରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଉଦ୍ଦାର କମିଟି ଆଇଏନଇଇ ମିନିମମ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ୍‌କୁ ଅନୁକରଣ କରିଥିଲା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଡିଜାଇନ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଇଁ ସମ୍ବଳ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା । ଭିନ୍ନସମ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଅଣଦେଖା କରି ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିବାକୁ ସେମାନେ ମିନିମମ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ୍‌କୁ ସେମାନଙ୍କର ସମନ୍ୱୟ ବୈଠକରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ।

ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷାର ପରିବର୍ତ୍ତନ

ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାଲିମ୍ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ବା ଅନ୍ୟ ଜରୁରୀ ସଂସ୍ଥାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରାକ୍‌ସେବା ଏବଂ ସେବାରତ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷାରେ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ପ୍ରଣିତ୍ୟରେ ସାମିଲ ହୋଇଥିବା ଶିକ୍ଷା ଓ ସମାକ୍ଷାର ଭିତ୍ତିକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର । ଏ ନେଇ ଅଧିକ ସୂଚନା ଜାଣିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରି ନିଜର ସହକର୍ମୀ ଅବା ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ସହାୟତା ନିଅ ।

ନିର୍ବାଚନୀ ହିଂସା ପରେ ସେଭ ଦି ଚିଲ୍‌ଡ୍ରେନ୍ ସଂସ୍ଥା କେନିଆର ପ୍ରଦେଶ ଓ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ନତମାନର ଶିକ୍ଷା, ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶୈଶବର କ୍ରମବିକାଶ, ପ୍ରଧାନ ଓ ବରିଷ୍ଠ ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସିଙ୍କ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବଳିତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପୁସ୍ତିକା ସେଠାକାର ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ସହ ମିଶି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା । ଦୁଇ ତିନି ଦିନ ଧରି ଲେଖିବା କର୍ମଶାଳା (ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ତଥ୍ୟ ସମ୍ବଳିତ ବହି ପାଇଁ) ଆୟୋଜନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରଭାବିତ ତିନୋଟି ଅଞ୍ଚଳର ସଦସ୍ୟ ଓ ସେଭ୍ ଦି ଚିଲ୍‌ଡ୍ରେନ୍ କର୍ମରୀମାନେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।

ତଥ୍ୟ ସମ୍ବଳିତ ପୁସ୍ତିକା ବିକଶିତ କରିବା ପାଇଁ ଏଭଳି ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ କର୍ମଶାଳାଗୁଡ଼ିକ ସେଭ୍ ଦି ଚିଲ୍‌ଡ୍ରେନ୍ ଓ ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବଳିତ ପୁସ୍ତିକାଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଥିଲା । ଶିଶୁ ଅଧିକାର, ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା, ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା ଓ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ନୂଆ ପଦ୍ଧା, ଏଥିରେ

ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଲେଖିବା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ମହାଳୟର ସଂପୃକ୍ତି ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା କାରଣ ମହାଳୟର ସଦସ୍ୟମାନେ ହିଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ସଂପୃକ୍ତି ଶିକ୍ଷା ମହାଳୟର ସାମର୍ଥ୍ୟ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଥିଲା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଜାରିରଖିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଥିଲା ।

ତଦାରଖ କରିବା :

କେଉଁଠୁ ପାଇବେ ତଥ୍ୟ

କିଏ ସ୍କୁଲକୁ ଆସୁ ନାହିଁ, ପାଠପଢ଼ାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରୁ ନାହିଁ ତାହା ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ପଚାରି ବୁଝିବା ଅତ୍ୟୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାର ବିକାଶ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ନେବା ସଂପର୍କରେ ପୂର୍ବ ଅଧ୍ୟୟନଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଶିଶୁ, ଅଭିଭାବକ, ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଲୋକମାନଙ୍କ ସଂଗଠନ ସହିତ ଶିକ୍ଷା ଅନୁଭୂତି ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ନିୟମିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପୁଣି ଏଠାରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ସାକ୍ଷାତକାର ନେଇ

- ପାଠପଢ଼ା ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ରେ କ'ଣ ସବୁ ବାଧକ ରହିଛି ?
- କିଏ ଏହି ବାଧକ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଭବ କରିଛି ?
- ଏ ବାଧକ ଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ବା କରାଯାଇପାରିବ ?
- ପାଠପଢ଼ିବା ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ରେ ସହଯୋଗ କରିବାକୁ କେଉଁ ଉତ୍ସ ମହଯୁଦ ଅଛି ?
- ଅତିରିକ୍ତ ଉତ୍ସ କେମିତି ଯୋଗାଣ କରିଯାଇପାରିବ ?

ତାହାକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ରଖ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ତୁମେ ଜାଣିପାରିବ ପାରମ୍ପରିକ ଭାବେ ଦୂର୍ବଳ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ତୁମେ କଥା ହୋଇଛ କି ନାହିଁ ଅବା ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେ ଜଣଙ୍କ ସହିତ କଥା ହୋଇପାରିଛ । ଯେଉଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସାମିଲ କରାଯାଇନାହିଁ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ମଧ୍ୟ କଥା ହେବାକୁ ସମାକ୍ଷା ଅବା ମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖ । କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା ଜରୁରୀ । ଏ ସୂଚନା ସହାୟତା ମାଗିବାରେ ଉପଯୋଗୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବ ।

ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସଂଗଠନ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସଂଗଠନର ମଧ୍ୟ ସୂଚନା ହାସଲ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ବି ଉପାଦେୟ ସୂଚନା ଥାଇପାରେ ଯାହାକୁ ସେମାନେ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ କରୁ ନାହାଁନ୍ତି ।

ନିର୍ବାଚନୀ ହିଂସା ପରେ କେନିଆରେ ଆମେରିକା ସେନା ସ୍କୁଲ କୋଠାଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନଃନିର୍ମାଣ କରିଥିଲା । ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଯେ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ନ ଥିବା ଯୋଗୁ ଅନେକ ବିପ୍ଳାପିତ ଶିଶୁଙ୍କୁ ସ୍କୁଲରୁ ଫେରାଇ ଦିଆଯାଉଥିଲା । ଏ ସୂଚନା ଅନ୍ୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଗଲା । ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିପ୍ଳାପିତ ପିଲାମାନେ ପୁଣି ପୂର୍ବାବସ୍ଥା ଫେରି ପାଇନାହାନ୍ତି ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍କୁଲରେ ପୋଷାକକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନ କରିବା ପାଇଁ ସେଭ୍ ଦି ଚିଲଡ୍ରେନ୍ କେନିଆର ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ନିକଟରେ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲା । ତା'ସହିତ ସେମାନେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଇ ଥିଲେ, ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ, ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଓ ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଧାରାରେ ସାମିଲ କରିବାର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ବୁଝିପାରିବେ ।

ତଥ୍ୟକୁ କ'ଣ କରିବେ

ତଦାରଖ ଦ୍ୱାରା ଆପଣ ଜାଣିପାରିବେ ଯେ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନେଇ ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରାଥମିକ ଅଟକଳ ଖୁବ୍ କମ୍ (ତୁମେ ଭାବିଥିବା ଠାରୁ ବେଶି ଲୋକ ଅଦୃଶ୍ୟ ଥିଲେ) ଥିଲା ଅବା ଖୁବ୍ ଅଧିକ ଥିଲେ । (କାରଣ ଅଧାରୁ ସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ି ଥିବା ଅବା ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ଜରୁରୀକାଳୀନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପସ୍ଥାପନା ଜନିତ ସମସ୍ୟା ଯୋଗୁଁ) ଲିଖିତ ବିବରଣୀ ଓ ଯୋଜନା ଦଲିଲରେ ଏହି ସୂଚନାକୁ ସ୍ଥାନିତ କର । ଏପରି ପ୍ରସ୍ତାବ ଧାରା ଜାରି ରଖି ଯେମିତି କି ତୁମର ଦଳ ଉପସ୍ଥାନ ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ କିଛି ଭିନ୍ନ ଢଙ୍ଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ।

କିଏ ଶିକ୍ଷାରେ ପ୍ରବେଶ କଲା ଓ ଏହି ସଂଖ୍ୟାକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ କ'ଣ କରାଯାଇପାରିବ- ଏ ସଂପର୍କିତ ତଥ୍ୟକୁ ନେଇ ନିୟମିତ ବୈଠକଗୁଡ଼ିକରେ କର୍ମରତା ଓ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ସହିତ ୫ରୁ ୧୦ ମିନିଟ୍ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ । ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସମସ୍ୟା ଉପରେ ଆଉ ୫-୧୦ ମିନିଟ୍ ଆଲୋଚନା କର । ତା' ସହିତ ସେହି ଆଲୋଚନାରେ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ କ'ଣ ଘଟିଛି (କିଏ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରି ନାହିଁ ଅବା ପାଠପଢ଼ୁନାହିଁ ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ) ଏବଂ ଏହି ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଦୂର କରିବାରେ କ'ଣ କରାଯାଇପାରିବ ସେ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର । ଉଭୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କାମ କରିବାର ବାଟ ସଂପର୍କରେ ଶିକ୍ଷକ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ଆଲୋଚନା କର । ଧାରଣା ଗୁଡ଼ିକୁ ଓ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ସମ୍ମତ ହୋଇଥିବାକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କର । ତୁମର ସଂଗଠନ ଅବା ଦାତାଙ୍କୁ ନିୟମିତ ଦେଉଥିବା ଲିଖିତ ବିବରଣୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଅବା ଭେଦଭାଦ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର କରାଅ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱହୀନଙ୍କ ଲାଗି

ସ୍ଥିତି ସକରାତ୍ମକ ଅଛି ନା ନକରାତ୍ମକ, ସ୍ଥିତି ବଦଳୁଛି ନା ନାହିଁ, ତଥାପି ସ୍ଥିତିକୁ ଚିହ୍ନଟକରିବା ପାଇଁ ସୀକୃତି ଓ ସହାୟତା ପାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ଯଦି କୌଣସି ଦଳକୁ ବା ଲୋକଙ୍କୁ ଜରୁରୀକାଳୀନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବାରେ ଓ ସଂଖ୍ୟା ଅଟକଳରେ ସାମିଲ କରିବା ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କର, ତା’ ହେଲେ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କର । ପ୍ରତିବଦଳରେ ଏହା ଭବିଷ୍ୟତର କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବ । ଯଦି ତଦାରଖରୁ ଏହା ଦେଖାଉଥାଏ ଯେ ତୁମେ ପ୍ରକୃତରେ କିଛି ଆହ୍ୱାନର ମୁକାବିଲା କରିବା ପାଇଁ ସଂଘର୍ଷ କରୁଥାଅ ତା’ ହେଲେ ତୁମେ ତୁମ ସଂଗଠନକୁ ଅଧିକ ସାହାଯ୍ୟ ବା ଉପଦେଶ ମାଗିପାର ।

ପ୍ରତିବାଦ ଓ ଅନାଗ୍ରହ ସମ୍ପର୍କରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା

ଆହ୍ୱାନ

“ଅନବରତ ଭାବେ ମୁଁ ଶୁଣେ ଯେ କିଛି ଜିନିଷ ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ କିମ୍ବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାକୁ କାହିଁକି ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ନାହିଁ ତା’ର ବହୁତ ଭଲ କାରଣ ଥିବ । ଏହା ସୂଚିତ କରୁଛି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ଚେର କେତେ ତଳକୁ ଲମ୍ବିଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ - ‘ଝଅମାନେ ପାଠପଢ଼ା ପ୍ରତି ଏତେ ଆଗ୍ରହୀ ନୁହନ୍ତି’, ‘ନୀଳ ଜାତିର ପିଲାଏ ସ୍କୁଲ ଆସିବାକୁ ଚାହଁନ୍ତି ନାହିଁ’, ‘ଜଣେ ଭିନ୍ନସମ୍ପର୍କ ଶିଶୁ ପାଠପଢ଼ିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହେଁ’ ଅନେକ ସମୟରେ ଏଗୁଡ଼ିକୁ କରାଯିବା ଦରକାର ଯେପରି ତାହା ବିରୋଧ ସୃଷ୍ଟି କରୁ ନ ଥିବ କିମ୍ବା ଅସମ୍ମାନ ଦେଖାଇ ନ ଥିବ । ଏଇଠି ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରୁ ଉପଲକ୍ଷ ଆମର ଅନୁଭୂତି ଓ ଶିକ୍ଷାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଉଦାହରଣ ଦେଇପାରିବ ।”

(ଫିଲିପା ରାମିଦିନ, ଶିକ୍ଷା ଉପଦେଷ୍ଟା, ଶ୍ରୀଲଙ୍କା)

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷାର ବିକାଶ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରି ଏକ ସମୟ ଆସିବ ଯେତେବେଳେ କି ଅଂଶୀଦାର ବା ସହକର୍ମୀଙ୍କ ଆଡୁ ବାଧା ଆସିବ ବା ଅନିଶ୍ଚିତତା ଦେଖାଦେବ ଏବଂ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିବେ ଯେ ଏ କାମ ଅସମ୍ଭବ ଅବା ଅଦରକାରୀ । ଆଉ ବିଶେଷକରି ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ଏହା ସତ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ଯେତେବେଳେ କି ଏମିତି ଅନେକ ପ୍ରସଂଗ ତତ୍କାଳ ସମାଧାନ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥାଏ । କୌଣସି ପ୍ରତିରୋଧ କାରଣ ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ତୁମର ସହକର୍ମୀ ବା ଅଂଶୀଦାରମାନେ କିପରି ଭାବେ ଦେଉଛନ୍ତି (ଏବଂ ଆମେ ନିଜେ କିପରି ସେଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେଉଛୁ) ତାହାକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାକୁ ହେବ । ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉଦାହରଣ ବୈଠକ ଅବା ଆଲୋଚନାରେ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପାରେ:

- ଏହି ସ୍ଥିତି କିଭଳି ଭାବେ ଝିଅ, ଭିନ୍ନସମ୍ପର୍କୀୟ ଲୋକ, ଧାର୍ମିକ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ବା ଅତିଗରିବଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଛି ସେ ବିଷୟରେ କେହି ଖବର ରଖୁଛନ୍ତି କି ? ଏହି ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥିତି ଯେପରି ଆହୁରି ଖରାପ ନହେଉ ସେ ନେଇ ଆମେ କିଛି କରିପାରିବା କି ? ଏ ନେଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ କିଛି କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ଆମକୁ କହିବାକୁ କେହି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇପାରିବେ କି ?
- ଏହି ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମିଲ ହେବା ସବୁ ଶିଶୁ ବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପକ୍ଷେ ସମ୍ଭବପର ହେବ କି ? ଆମେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିବା କି ଯାହାଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଏଥିରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ?
- ଆଉ କେହି ବାଦ୍ ପଡ଼ିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟି ରଖୁଛନ୍ତି କି ? (ଆମ ପାଇଁ ଅଧିକ

ଆହୁାନ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ) ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି କରି ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ଧାରଣା ବା କାର୍ଯ୍ୟଭାର ବଣ୍ଟନ କରିପାରିବା କି ?

- ଆମେ ଏମିତି କାହାକୁ ଜାଣୁ କି ଯିଏ ଜରୁରୀକାଳୀନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଦେଇଛି, ଫଳରେ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେଥିରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସୁବିଧା ହୋଇଛି ? ସେମାନେ ଆମ ସହିତ କିଛି ଜ୍ଞାନ ବାଣ୍ଟିବାକୁ ଚାହଁବେ କି ?
- ଆମେ ଜାଣୁ କି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବାକୁ ଆମକୁ କ'ଣ ଅଟକାଉଛି ? ଆମେ ସୂଚନାକୁ ଲେଖି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦେଇ ପାରିବା କି ?

ଯଦିଓ ଏଭଳି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ନକରାମୂଳକ ଆସେ ତଥାପି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ପଚାର ଓ ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖି ରଖ । ଆମକୁ ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିରୋଧଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିରଖିବା ଓ ଚିନ୍ତା କରିବା ଓ ଭବିଷ୍ୟତର ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇପାରିବ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କେବଳମାତ୍ର ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ପଚାରି ଆମେ କାହାରି ମନରେ ଏଭଳି ଏକ ଭାବନା ପୁରାଇ ଦେଇପାରିବା । ଫଳରେ ସେମାନେ ଚିନ୍ତା କରିବା ଯୋଗୁଁ ସେମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଓ କାର୍ଯ୍ୟଧାରାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିପାରେ । ତେବେ ଗୋଟିଏ କଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ଜରୁରୀ ଯେ କେଉଁ ସ୍ଥିତିରେ ଏପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ପଚରାଯାଉଛି । କିଛି ଲୋକ ନକରାମୂଳକ ଲାଗିପାରନ୍ତି । କାରଣ ସେଠାରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମତକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବାକୁ ସେମାନେ ନିଜକୁ ଅସମର୍ଥ ମନେ କରନ୍ତି, ତଥାପି ସେମାନଙ୍କର ନିଜର ବିଶ୍ୱାସ ହୁଏତ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଉଦ୍ୟମରେ ସହାୟ ହୋଇପାରେ ।

ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ

ତୁମ୍ଭ ବସ ନାହିଁ! ଖୋଲା ମନରେ କାହାରି ସହାୟତା ନିଅ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ କୌଣସି ସୁଯୋଗ ଥିଲେ ଆଲୋଚନା କର । ଅତିରିକ୍ତ ସମୟର ଆଲୋଚନା ତୁମ୍ଭ ଚାରିପାଖରେ ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ, ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ବୋଧଶକ୍ତିକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବ ଏବଂ ଅବଶେଷରେ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ବା ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତି ସକରାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଡ଼କୁ ବାଟ କାଢ଼ି ନେବ ।

ସବୁବେଳେ ଗଠନମୂଳକ ଚିନ୍ତା କର । ପ୍ରତିରୋଧଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ଅତିକ୍ରମ କରାଯାଇପାରିବ ସେ ନେଇ ଉଦାହରଣ ଓ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଅ । ସଫଳତା ଓ ଉନ୍ନତିକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଅ । ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତି ପରେ କିଛି ଲୋକ କିପରି ଭାବେ ବହୁତ ଲୋକଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଧାରାରେ ସାମିଲ କରାଇସାରିଛନ୍ତି ତାହାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣ । ଆଇଏନ୍‌ଇଇର ଡ୍ରେବ୍‌ସାଇଟ୍‌ରେ ଏହିଭଳି ଅନେକ ଘଟଣାର ବିବରଣୀ ରହିଛି । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଆପଣ ସେଥିରୁ କିଛି ଉଦାହରଣ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରନ୍ତି ।

ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋଚନା ବେଳେ ଗୋଟିଏ କଥା ଉପରେ ଜୋର୍ ଦିଅ । ତାହା ହେଉଛି ସବୁବେଳେ କିଛି ନା କିଛି ସମସ୍ୟା ଅଛି, ଯେତେ ଛୋଟ ହେଉ ପଛେ । ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବାରେ ତା'ର ଉପଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହି ଛୋଟ ଛୋଟ କାମ ଗୁଡ଼ିକ କରିବା ସର୍ବଦା ମୂଲ୍ୟବାନ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ଓ ଏହା ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିପାରେ ।

ଆପଣଙ୍କ ସଂସ୍ଥାରୁ ଆପଣ କି ସହାୟତା ଆଶା କରିବା ଉଚିତ୍ ?

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ଗୋଟିଏ ଦଳ ନିଜ ସଂଗଠନଠାରୁ ଦୃଢ଼ ସମର୍ଥନ ପାଇଲେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷାକୁ ଅଧିକ ଫଳପ୍ରସ୍ତ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବ । ତୁମର ସଂଗଠନ ଏସବୁ କରିବା ଉଚିତ୍ :

- ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିର ପ୍ରଭାବ କେମିତି ରହିଛି ବୋଲି ପଚାରିବ ବା କେତେ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ଏହା ପହଞ୍ଚି ସାରିଲେଣି ତାହା ପଚାରିବ ।
- ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିରେ ଉନ୍ନତି କରିବାକୁ ତୁମକୁ ଓ ତୁମ ସହକର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ଆକଳନ ଯୋଜନା ଏବଂ ବଜେଟ୍‌କୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ସହିତ ସମ୍ବଳ ଯେଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବ ।
- କୌଣସିଦଳ ଶିକ୍ଷାଧାରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚି ପାରି ନ ଥିଲେ ଅବା ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଏବଂ ପାଠପଢ଼ାରେ ସାମିଲ ହେଉ ନ ଥିବା ତୁମେ ଚିହ୍ନଟ କଲେ ସେ ନେଇ ଗଠନମୂଳକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶକର ।
- କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦଳର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ଦିଗରେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବିଫଳ ହେଉଛି ବୋଲି ଯଦି ତୁମର ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଏ ତା’ହେଲେ ସକରାତ୍ମକ ମତାମତ ଦେବ ।
- ସେହି ଗୁପ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ସାମିଲ କରିବା ନେଇ ଉପଦେଶ ଓ କ’ଣ ପଛୁ ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ହେବ ସେ ନେଇ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବ ।
- ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥ ପାଇଁ ଦାତାମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବ ।

- ତୁମେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିବା ସୂଚନାକୁ ଭିତ୍ତିକରି ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷାର ଏକ ବ୍ୟାପକ ଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବ ଓ ସେ ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଇବ ।
- ତୁମେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିବା ସୂଚନାକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଭବିଷ୍ୟତରେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ଶିକ୍ଷାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କିପରି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କୁ ସାମିଲ କରି ହେବ ତା'ର ଉପାୟ ଖୋଜିବ ।

ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ତିନୋରର କେପା ଜିଲ୍ଲା ଅନ୍ତର୍ଗତ ପାତୁବାଇଠାରେ ସେଇ ଦିନିକିରେ କର୍ମଚାରୀମାନେ କମ୍ୟୁନିଟି ନେତା ଓ ସ୍କୁଲ କମିଟି ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ବୈଠକ କରୁଛନ୍ତି ।

ଅତିରିକ୍ତ ଅଂଶ ୧ : କିଛି ବ୍ୟବହାରିକ ଧାରଣା

ଶିକ୍ଷାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ନେଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆସୁଥିବା ଅସାଧାରଣ ବାଧାବିଘ୍ନ ଦରକାର କରନ୍ତି ଆଞ୍ଚଳିକ ସ୍ତରରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସମାଧାନର ପନ୍ଥା । ତେବେ ଏହି ଅତିରିକ୍ତ ଅଂଶରେ କିଛି ସାଧାରଣ ଭାବେ ଆସୁଥିବା ପ୍ରତିରୋଧକ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ଓ ଏହାର ସମାଧାନର ସୂତ୍ର ବି ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ତାଲିକା ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା ବାଧକଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ୍ ପ୍ରକୃତି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ।

ଅନେକ ସମୟରେ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ଦଳଗୁଡ଼ିକ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚର ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଏହାର ଅର୍ଥ କେହି ସେମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଅବା ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଏହା ବିଶେଷକରି ଭିନ୍ନସମ୍ପର୍କ ଲୋକମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଘଟିଥାଏ । କାହିଁକି ଅଦୃଶ୍ୟ

ରହିଯାଉଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ କଥା ଚିନ୍ତା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ସେଗୁଡ଼ିକର କାରଣ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

- ଭେଦଭାବ ନିଜର ସ୍ଥିତିକୁ ଏମିତି ମଜଭୁତ କରିଛି ଯେ କେହି ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ କି ଏହାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ପାରମ୍ପାରିକ ଭାବେ ଦୁର୍ବଳ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିବା ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ସମସ୍ତେ ସେହିଭଳି ନୁହଁନ୍ତି ।
- ଆକଳନ ବେଳେ ଭିନ୍ନକ୍ଷମା ଲୋକେ ଶାରୀରିକ ଭାବେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ନପାରନ୍ତି ଅବା ଜାଣିଶୁଣି ଲୁଚି ରହନ୍ତି ।
- ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତି ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ସ୍କୁଲ ବାହାରେ ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ବୋଧହୁଏ ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ପରିସଂଖ୍ୟାନରେ ସାମିଲ କରାଯାଇନଥାଏ ।
- ସାମିତ ସମ୍ବଳ ଓ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଦଳ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇପାରୁଥାଏ ।

କିଛି ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ ଦଳ ଅତି ମାତ୍ରାରେ ଦୁର୍ବଳ ଅବା ସେମାନେ ଖୁବ୍ ଆହ୍ୱାନୀ । ଏଭଳି ଦଳ ସହିତ କାମ କରିବାର କିଛି ମାନେ ନାହିଁ ବୋଲି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଅବା ସଂଗଠନ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରନ୍ତି । ତଥାପି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଆଗରେ ଆସୁଥିବା କଠିନରୁ କଠିନତର ପ୍ରତିରୋଧକୁ ବି ପ୍ରତିହତ କରି ହେବ । ବେଳେ ବେଳେ ଏଥିପାଇଁ କିଛି ଅତିରିକ୍ତ ନିବେଶ ମୂଲ୍ୟ ବା ଅର୍ଥ ଦରକାର ହୁଏ ।

ମନୋଭାବ ଓ ଭେଦଭାବ

ସାଧାରଣ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ

- ଅଭିଭାବକ ଅବା ଗୋଷ୍ଠୀର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନେ ମନେ କରିପାରନ୍ତି ଯେ ଭିନ୍ନକ୍ଷମା ଲୋକେ ଅବା ଭିନ୍ନ ଜାତିର ଲୋକ ପାଠପଢ଼ିବାକୁ ଅକ୍ଷମ ଅବା ପାଠପଢ଼ିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।
- ବିପଦଆଶଙ୍କା ବହୁଥିବା ବେଳେ ଅଭିଭାବକ ଅବା ତତ୍ତ୍ୱାବଧାୟକମାନେ ମନେ କରି ପାରନ୍ତି ଯେ ଭିନ୍ନକ୍ଷମା ପିଲାମାନେ ଅବା ଝିଅମାନେ ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଯିବା ବଦଳରେ ଘରେ ରହିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଯେଉଁଠି ବଳପୂର୍ବକ ଦେଶାନ୍ତର ଘଟିବ, ସେଠାରେ ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଓ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ “ଆମର ଓ ତୁମର” ମନୋଭାବ ସୃଷ୍ଟି ହେବ
- ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା କର୍ମଚାରୀମାନେ ମନେ କରିପାରନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ମିଳିଥିବା ସାମିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବହୁକାଳରୁ ରହିଆସିଥିବା ପରମ୍ପରାରୁ ଭେଦଭାବ ଦୂର କରି ହେବ ନାହିଁ ।

ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସମାଧାନ

- ଆପଣ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି ସେମାନେ ସବୁ ଶିଶୁଙ୍କର ସମାନ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଅଛି ତଥା ସେହିଭଳି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଧିକାର ଥିବା ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ସୁନିଶ୍ଚିତ କର । ବେଳେ ବେଳେ ଏହି

ଛୋଟ ଛୋଟ କଥା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଲେ କିଛି ଫରକ ପଡ଼ିଥାଏ ।

- ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ସ୍କୁଲର ପିଲାଙ୍କ ଦଳ ବା ଗୋଷ୍ଠୀ- ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚ୍ଛଳନା ଦଳକୁ ସହାୟତା କର ଏବଂ ଶିଶୁଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ପଠାଇବା ଠିକ୍ ଓ ନିରାପଦ ବୋଲି ପରିବାରଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଅ ।
- ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଘର ଲୋକେ କାହିଁକି ସ୍କୁଲକୁ ଛାଡ଼ୁ ନାହାଁନ୍ତି ତାହାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାରଣ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ବାପାମା’ ଓ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଲୋକଙ୍କ ସଂଗଠନ ସହିତ ଆଲୋଚନା କର ଓ କାମ କର ।
- ପରିବାରଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ସାହିତକର ଯେପରି ସେମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଇ ନିଜ ପିଲା ପାଠରେ ଅଗ୍ରଗତି ଦେଖନ୍ତୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନିଶ୍ଚିତ ହୁଅନ୍ତୁ ।
- ପରିବାରଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁଳି ସେମାନଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ପଠାଇବେ ସେଥିପାଇଁ ଶିଶୁ ଅବା ଗୋଷ୍ଠୀର ନେତାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କର ।
- ଯଦି ସୁରକ୍ଷା କାରଣ ଦେଖାଇ ପରିବାରଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ସ୍କୁଲ ନପଠାନ୍ତି ତା’ ହେଲେ ପରିସ୍ଥିତିର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ତରରେ କିଛି ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ରାଜି ହୁଅ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ - ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ କରି ଝିଅ ଓ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ପିଲାଏ ସ୍କୁଲ ଯିବା ଆସିବା କଲା ବେଳେ ତାଙ୍କ ସହିତ କିଛି ବୟସ୍କ ଲୋକ ରହିବେ ।
- ପୂର୍ବରୁ ରହିଆସୁଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀର ପ୍ରତିନିଧି ଓ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇ ଆସି ରହିଥିବା

ଗୋଷ୍ଠୀର ସଦସ୍ୟମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି କର, ଏକ ବୈଠକ କର ଓ କିଛି ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇ ପାରସ୍ପରିକ ବୁଝାମଣା ବଢ଼ାଅ ।

- ଦରକାରୀ ଜିନିଷ ଓ ସମ୍ବଳ ପାଇଁ କ୍ଷମତା ପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଦଳ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା କରିବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ଦିଅ ।
- ହିତାଧିକାରୀ ପିଛା କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ତା'ର ହିସାବ କର । ଟଙ୍କାର ଉପଯୋଗ ଯେପରି ବଢ଼ିବ ସେଥିପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅ । ଏହା ସେତେବେଳେ ହୋଇପାରିବ ଯେତେବେଳେ ଶିଶୁମାନେ ଅଧିକ ପାଠ ପଢ଼ିବେ ଓ ସ୍କୁଲକୁ ଆସିବେ ଏବଂ କେହି ଅଧାରୁ ପାଠ ଛାଡ଼ିବେ ନାହିଁ କି ବିଫଳ ହେବେ ନାହିଁ ।

ଭୌତିକ ପରିବେଶ

ସାଧାରଣ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ

- ଯେଉଁମାନେ ଶିକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ଭାବିପାରନ୍ତି ଯେ ସ୍କୁଲ ଘର ତିଆରିରେ ଏବଂ ଏହାର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱ ପରିବେଶକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରବେଶ ଯୋଗ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ବହୁତ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ଓ ଏଥିପାଇଁ ଅନେକ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସମାଧାନ

- ସ୍କୁଲ କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ରୂପରେଖ ପୂର୍ବରୁ ରହିବ ବୋଲି କରାଯାଉଥିବା ଅନୁମାନକୁ ଆହ୍ୱାନ କର ।

- ଥଇଥାନସ୍ଥଳୀ ଅବା ପୁନଃନିର୍ମିତ ଭଙ୍ଗା ସ୍କୁଲ ଘର ଓ ପଢ଼ିଆରେ ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥାକର ଯେପରି ଚଳାଚଳର ଅସୁବିଧା ଥିବା ଲୋକେ ସହଜରେ ଏଠାକୁ ଆସିପାରିବେ । ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ସହଜରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାରେ ଯେପରି ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ନାହିଁ ।
- କୋଠା ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ବା ପୁନଃନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରିବା ପୂର୍ବରୁ :
 - ପୂର୍ବ ସ୍କୁଲ କୋଠାର କେଉଁ ଅଂଶଟି ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଥିଲା ଯେଉଁଠିକୁ ଅଂଶୀଦାରମାନେ ପୁନର୍ବାର ସ୍କୁଲ ନିର୍ମାଣରେ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ତାହା ସେମାନଙ୍କୁ ପରଖି ରୁଖି ।
 - ପୂର୍ବର ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକ କେଉଁ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ଭିନ୍ନ କ୍ଷମ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଅପହଞ୍ଚ ହେଉଥିଲା ଓ ସେମାନେ ସେଥିରେ କି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ତାହା ପରଖି ରୁଖି ।
 - ସ୍ଥାନୀୟ ପରିବେଶରେ ସୀମିତ ସମ୍ବଳରେ ଯିବାଆସିବାରେ ସୁବିଧା ହେଉଥିବା ଭଳି କୋଠା ତିଆରି କରିବାରେ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ସଂଗଠନର ଅନୁଭୂତି ବାଣ୍ଟିବାକୁ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୁଅ ।
- କୋଠାଗୁଡ଼ିକ ଏମିତି ତିଆରି ହୋଇଥିବ ଯେମିତି କୋଠରୀ ଭିତରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବରେ ପ୍ରାକୃତିକ ଆଲୋକ ପଡ଼ିପାରୁଥିବ ଓ ବାୟୁ ଚଳାଚଳ ହେଉଥିବ । ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହର କାନ୍ଥଗୁଡ଼ିକୁ ଧଳା ରଙ୍ଗ କରିବ, ଫଳରେ ପିଲାମାନେ ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖିପାରିବେ ।
- ପିଲାଙ୍କ ଖେଳିବା ସ୍ଥାନଟିକୁ ଖୁବ୍ ସହଜରେ ପହଞ୍ଚି ହେଉଥିବ ଓ ଏହା ନିରାପଦ

ହୋଇଥିବ । (ଶାରୀରିକ ବିପଦ ଓ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷାଗତ ବିପଦ ସର୍ବ ନିମ୍ନ ହୋଇଥିବ)

- ଉଭୟ ପୁଅ ଓ ଝିଅଙ୍କ ପାଇଁ ପୃଥକ ପୃଥକ ଶୈତ୍ଵଲକ୍ଷ୍ୟ ତିଆରି ହୋଇଥିବ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ସହଜରେ ଯାଇ ହେଉଥିବ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ସୁରକ୍ଷିତ ଓ ଗୋପନୀୟ ହୋଇଥିବ ଓ ସର୍ବଦା ସଫା ରହୁଥିବ ସେ ନେଇ ସୁନିଶ୍ଚିତ କର । ଉଭୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସହଜରେ ପିଇବା ପାଣି ପାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବା ଦରକାର ।

ଅତ୍ୟୁଚ୍ଛି, ପାଠପଢ଼ାକୁ ସୁହାଇଲା ଭଳି ବନ୍ଧୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବେଶ

ସାଧାରଣ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ

- ଶିକ୍ଷକ ଅବା ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ଅନୁଭବ କରିପାରନ୍ତି ଯେ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଶିଶୁ, ଅନ୍ୟ ଭାଷାଭାଷୀର ଶିଶୁ ଓ ଅନ୍ୟ ଶିଶୁ ଯେଉଁମାନେ କି ଅଲଗା ସହାୟତା ଦରକାର କରନ୍ତି – ସେହିମାନଙ୍କର ପାଠପଢ଼ା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ବିଶେଷଜ୍ଞାନ ନାହିଁ ।
- ଯେଉଁମାନେ ଶିକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ଵରେ ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ମନେ କରିପାରନ୍ତି ଯେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିପାରିଲା ଭଳି ଶିକ୍ଷା ଉପକରଣ ଓ ନିୟମିତ ପଦ୍ଧତି ତିଆରି କରିବାରେ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ କିମ୍ବା ବହୁତ ଜ୍ଞାନଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ।

ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସମାଧାନ

- ବିଭିନ୍ନତା ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ଫଳପ୍ରଦ ଭଙ୍ଗରେ ଚଳାଇବାକୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଇପାରିବ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତେ ପାଠପଢ଼ାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଦେଖିପାରୁ ନ ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ ଧାଡ଼ିରେ ଅବା ବ୍ଲକ୍‌ବୋର୍ଡ଼ ପାଖରେ ଅବା ଝରକା ପାଖରେ ବସାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେଉଁଠି ଆଲୁଅ ଠିକ୍ ଭାବେ ପଢୁଥିବ । ଏପରି କରିବା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାଂଶ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରେ । ସେହିଭଳି ଭଲଭାବେ ଶୁଣିପାରୁନଥିବା ବା କହିପାରୁନଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏମିତି ସ୍ଥାନରେ ବସାଇବାକୁ ହେବ, ଯେମିତି ସେମାନେ ଶିକ୍ଷକ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ତାହା ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କହିବା ଶୈଳୀରୁ ଜାଣିପାରିବେ ଏବଂ ସହଜରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଶୁଣିପାରୁଥିବେ ।
- ଶିକ୍ଷକ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ନେତାମାନଙ୍କୁ ପିଲାଙ୍କର ଏଭଳି ଏକ ଦଳ ଗଠନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବେ ଯେଉଁମାନେ କି ଅନ୍ୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବେ । ଏହି ଦଳର ଶିଶୁମାନେ ସେହିମାନଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବେ ଯେଉଁମାନେ ଶାରୀରିକ ଭାବେ ଚଳାଚଳ କରିବାକୁ ଭଲ ଭାବେ ସକ୍ଷମ ହେଉ ନ ଥିବେ । ସେହିଭଳି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସ୍କୁଲରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବା, ଶୌଚଳୟ ଯିବାରେ ଏହି ଦଳର ସଦସ୍ୟମାନେ ସହାୟତା କରିବେ । ଶ୍ରେଣୀରେ ଯେଉଁମାନେ ପଢ଼ାରେ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବେ ସେମାନଙ୍କୁ ପାଠପଢ଼ାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ । ଯେଉଁମାନେ ଟିକେ ଆବେଗିକ ସହାୟତା ଲୋଡୁଥିବେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଏହି ଦଳର ସଦସ୍ୟମାନେ ପୂରା ବନ୍ଧୁ ଭଳି ମିଶିପାରିବେ । ତେବେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିରେ ସହାୟତା ମାଲ୍ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ

ଭାବେ ଅନ୍ୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ ଏବଂ ସମ୍ଭବ ହେବନି । ଶିକ୍ଷାଦାନ ଶୈଳୀ, ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସ୍କୁଲର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦରକାର ହୋଇଥାଏ ।

- ପ୍ରଥମ କରି ସ୍କୁଲକୁ ଆସିଥିବା ଦୁର୍ବଳ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧୁତା ବଢ଼ାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ସ୍କୁଲର ପୁରୁଣା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସେକ୍ସାସେବା ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ କର ।
- ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉପଲବ୍ଧ ସମ୍ବଳକୁ ବ୍ୟବହାର କରି କର୍ମଖର୍ଚ୍ଚରେ ତଥା ନୂଆ ଢଙ୍ଗର ଶିକ୍ଷାଦାନ ଓ ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ ତିଆରି କରିବାକୁ ଶିଶୁ, ଅଭିଭାବକ ଓ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କର । ଏହି ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକରେ କେବଳ ପାଠ ବହିର ଲେଖା ନରଖି ତା' ସଙ୍ଗେ କିଛି ଚିତ୍ର, ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତି, ଓ ଗଢ଼ଣ ଇତ୍ୟାଦି ରହିବ ।
- ସ୍ୱସ୍ତ ଯୋଗାଯୋଗ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶି କାମ କର । ତା' ହେଲେ ସେମାନେ ସହଜରେ ବୁଝାଇ ଦେଇପାରିବେ ସେମାନେ କ'ଣ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।
- ପଢ଼ିବାରେ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପାଠର ମୂଳ ଲେଖାକୁ ସରଳ କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କର ।
- ଶିକ୍ଷାଦାନ ବିଷୟବସ୍ତୁରେ ସାମାଜିକ ଓ ଜୀବନ ଶୈଳୀକୁ ସାମିଲ କର ।
- ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷଣରେ ସହାୟତା ଦିଆଯାଉଛି ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍କୁଲ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରମାନଙ୍କ (ଯଦି ଉପଲବ୍ଧ) ସହିତ ମିଶି କାମ କର ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ତଦାରଖ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କର ।

ଶିକ୍ଷା ବାହାରେ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ସହାୟତା

ସାଧାରଣ ପ୍ରତିରୋଧ

- କେବଳ ଯେ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅସୁବିଧା ରହିଛି ବୋଲି ବହୁତ ଶିଶୁ ସ୍କୁଲ ଆସିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଅବା ଫଳପ୍ରଦଭାବେ ପାଠପଢ଼ାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ତା' ନୁହେଁ; ବରଂ ଗରିବ, କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଗତ ସମସ୍ୟା ଓ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସଂଘର୍ଷ ଯେପରି ଜଳ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ମଧ୍ୟ ପିଲାଙ୍କୁ ସ୍କୁଲ ମୁହାଁ ହୋବାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଏ ।

ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସମାଧାନ

- ଗରିବ ପରିବାରଗୁଡ଼ିକର ଓ ପିଲା ମୁଖ୍ୟ ହୋଇଥିବା ପରିବାରର ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ କିପରି ସହାୟତା କରାଯିବ ଯହାଦ୍ୱାରା କି ସେମାନଙ୍କର ପିଲାମାନେ ସ୍କୁଲ ଆସି ପାରିବେ ଓ ପାଠପଢ଼ାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ସେ ନେଇ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବାକୁ ଗୋଷ୍ଠୀର ନେତା ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପଚାର ।
- ପରିବାରଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥା ଅବା ସରକାରୀ ଉତ୍ସର ସହାୟତା ନେବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ଅବା ସ୍କୁଲର ନେତାମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କର ।
- ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିକ କୌଶଳିକ ଅଭିଯାନ ସେବା ମଧ୍ୟରେ ସଂଯୋଗ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଉନ୍ନତମ ଲୋକଙ୍କ ସଂଗଠନ ସହିତ ମିଶି କାର୍ଯ୍ୟ କର ।
- ସ୍କୁଲ ଉପସ୍ଥାପନା ବଢ଼ାଇବାରେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ସହାୟତା କରିବାକୁ ଏକ ସରଳ

ପାଣ୍ଠି ଗଠନ କର ।

- ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ଭବ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଯୋଗାଡ଼ିବା ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ସମ୍ପର୍କ ରଖ, ତା' ହେଲେ ଯେଉଁ ଶିଶୁମାନେ ସ୍କୁଲ ଆସୁଛନ୍ତି ବା ଯେଉଁମାନେ ଆସୁନାହାଁନ୍ତି - ସମସ୍ତେ ସେମାନଙ୍କର ଦେଖିବା ଓ ଶୁଣିବା ଶକ୍ତି ପରୀକ୍ଷା କରିପାରିବେ ଓ ଉପଚାର କରାଇପାରିବେ ।

ଭାଷାଗତ ଆହ୍ୱାନ :

ସାଧାରଣ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ

- ଏକ ସାଧାରଣ ଧାରଣା ଅଛି ଯେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାଭାଷୀ, ସଂସ୍କୃତି ଅବା ଧାର୍ମିକ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରୁ ଆସିଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସୁହାଇଲା ଭଳି ଶିକ୍ଷାଦାନ ଓ ଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ଅବା ସେହିଭଳି ଧାରାକୁ ସାମିଲ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ସେମାନେ ପ୍ରଚଳିତ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ନିଜକୁ ଖାପଖୁଆଇ ନେବା ଦରକାର ।
- ଅନେକ ସମୟରେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସାଙ୍କେତିକ ଭାଷା ଜାଣିନଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ପରିଚାଳକମାନେ ଭାବନ୍ତି ଯେ ସ୍କୁଲରେ ଜଣେ ତାଲିମ୍ପ୍ରାପ୍ତ ସାଙ୍କେତିକ ଭାଷା ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିୟୁକ୍ତି ଦେବା ଖର୍ଚ୍ଚବହୁଳ ହେବ ।

ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସମାଧାନ

- ଦୀର୍ଘ ମିଆଦି ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ସକ୍ଳେତ ଭାଷା ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଅ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ସକ୍ଳେତ ଭାଷା

ଜାଣିଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ଭାବେ ସାମିଲ କରାଅ ।

- ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦି ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସଙ୍କେତ ଭାଷା ଜାଣିଥିବା ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଖୋଜି ଯେଉଁମାନେ କି ଭଲ ଶୁଣିପାରୁନଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ, ଉଭୟ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ଭିତରେ ଓ ବାହାରେ ସହାୟତା କରିପାରିବେ ।
- ମାତୃଭାଷାରେ ପାଠ ପଢ଼ାଇବାକୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦିଅ । ଯଦି ସେମାନେ ସେହି ଭାଷା କହୁଥିବେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଓ ଭାରି ଯତ୍ନ ସହିତ ଆଉ ଏକ ନୂଆ ଭାଷା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶିଖାଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଅ ।
- ଦୀର୍ଘ ମିଆଦି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଯେଉଁଠାରେ ଭାଷା ଏକ ପ୍ରମୁଖ ବାଧକ, ସେଠାରେ ମାତୃଭାଷା ଭିତ୍ତିକ ବହୁଭାଷୀ ଶିକ୍ଷା ତାଲିମ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଅ ।
- ଗୋଷ୍ଠୀର ବୟସ୍କମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶି କାମ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କର । ଫଳରେ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପିଲାଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଭାଷାରେ ହୋଇପାରିବ । ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାଭାଷୀର ପିଲା ଥିବେ ଗୋଷ୍ଠୀର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଷାର ଦଳ ସହିତ କାମ କରିପାରିବେ । ଏହାର ବିକଳ ହେଉଛି ଏକ ବହୁଶ୍ରେଣୀୟ ପନ୍ଦୁର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ଯେଉଁଠି ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ବୟସ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରିବା ବଦଳରେ ଭାଷା ଅନୁସାରେ ଭାଗ କରାଯିବ ।
- ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ଭାଷାରେ ଗପ ଲେଖିବାକୁ ଓ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କର । ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖି ପିଲାଏ ନିଜ ଭାଷାରେ ଗପ କହି ପାରିବେ ଏବଂ ଲିଖିତ ଗପଗୁଡ଼ିକୁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ପଢ଼ିପାରିବେ ।

- ଦୀର୍ଘ ମିଆଦି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଆଉ କିଛି ଭାଷାକୁ ବିଷୟ ଭାବେ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମିଲ କର ।
- ଦୀର୍ଘ ମିଆଦି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କ୍ରମଶଃ ଆଉ କିଛି ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କର ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ପରୀକ୍ଷା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏବଂ ନିୟମିତ ସ୍କୁଲରେ ପୁନଃ ପ୍ରବେଶ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଅତିରିକ୍ତ ଅଂଶ ୨ : ସୁଦାନରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା 'ମିସିଙ୍ଗ୍ ଆଉଟ୍ କାର୍ଡ୍'

କ. ବାଳକମାନେ

ଜଣେ ବନ୍ଧୁ, ସଂପର୍କୀୟ ବା ପଡ଼ୋଶୀଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ନ ଆସିବାରୁ ସେମାନେ କ'ଣ ହରାଇଛନ୍ତି ? ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନ ତୁମଠାରୁ କିପରି ଉନ୍ନତ ହେବ ?

ସେମାନେ କାହିଁକି ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆସିପାରିବେ ନାହିଁ ?

ଏହି ଶିଶୁକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ତୁମେ କ'ଣ କରିପାରିବ ?

ସୁଦାନରେ ସେଭ୍ ଦଚିଲଡେନ୍ ପକ୍ଷରୁ ତିଆରି କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଡ୍ ଆଧାରରେ ଏହି ଅତିରିକ୍ତ ଅଂଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି

୫. ବାଳିକାମାନେ

ଜଣେ ବନ୍ଧୁ, ସଂପର୍କୀୟ ବା
ପଡ଼ୋଶୀଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର
ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଇପାରିବ ନାହିଁ

ସେମାନେ କାହିଁକି ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ
ଆସିପାରିବେ ନାହିଁ ?

ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ନ ଆସିବାରୁ
ସେମାନେ କ'ଣ ହରାଇଛନ୍ତି ?
ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେମାନଙ୍କର
ଜୀବନ ତୁମଠାରୁ କିପରି
ଭିନ୍ନ ହେବ ?

ଏହି ଶିଶୁକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ
ଯିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ
ତୁମେ କ'ଣ କରିପାରିବ ?

ସୁଦାନରେ ସେଭ୍ ଦଚିଲ୍‌ଡେନ୍ ପକ୍ଷରୁ ତିଆରି କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଡ ଆଧାରରେ ଏହି ଅତିରିକ୍ତ ଅଂଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି

ଅତିରିକ୍ତାଂଶ - ୩: ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି, ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ସୁଲଭ ପରିବେଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ମୋଟ ଆବଶ୍ୟକ ସମୟ - ୧ ଘଣ୍ଟା ୧୫ ମିନିଟ୍

ଲକ୍ଷ୍ୟ

- ପାଠପଢ଼ାରେ ସବୁ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ସାମିଲ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ସଂପର୍କରେ ସ୍କୁଲ ପରିଚାଳନା କମିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ସଚେତନ କରିବା ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଅଧିବେଶନ ଶେଷ ହେବା ବେଳକୁ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ ଜାଣିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବା ଉଚିତ୍

:

- ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷା ଦରକାର କରୁଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ ଉପାୟ ବାହାର କରିବେ ।
- ପାଠପଢ଼ାରେ ବିଭିନ୍ନ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରୁ ଆସିଥିବା ଓ ଶିକ୍ଷଣରେ ବିଭିନ୍ନ ଦକ୍ଷତା ଥିବା ଶିଶୁମାନେ ଯେପରି ସାମିଲ ହେବେ ସେ ନେଇ ପ୍ରୟୋଗିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବେ ଏବଂ ତାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବେ ।

ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଉପକରଣ

- ଫ୍ଲିପ୍‌ଚାର୍ଟ ଓ ମାର୍କର କଲମ

ହାତଲେଖା ସାମଗ୍ରୀ

- ଏକାନ୍ତ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀପ୍ରିୟ ପରିବେଶ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଚିତ୍ତଶାନ୍ତୀ ।
- ପାଠପଢ଼ାରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ଘଟଣା ବିବରଣୀ
- ସୁ-ପରିଚାଳିତ ଓ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଚିତ୍ର ।

ଉପକ୍ରମ / ଚିତ୍ତଶାନ୍ତୀ

ଏହି ଅଧିବେଶନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ସବୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମସ୍ତ ଶିଶୁ ଓ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଖୋଲା ଅଛି ବୋଲି ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।

୮ - ୨୦୦୮ ରେ କେନିଆରେ ନିର୍ବାଚନୀ ପର ହିଂସା ସମୟରେ ଚାର୍ଲୋଟ୍, ବାଲଫୋର୍-ପୁଲ, ସେଭ୍ ଦି ଚିଲ୍ଡ୍ରେନ୍ ଓ ସେଠାକାର ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ଉତ୍ସରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଛି ।

ଉଦ୍ଦୀପିତ କରିବା (୨୫ ମିନିଟ୍)

କଳାପଟାରେ ଏକ ଶିଶୁର ଚିତ୍ର ଆଙ୍କ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କୁ ଶିଶୁର ଚାରିପାଖେ ଚିତ୍ତଶାନ୍ତୀ ଲେଖିବାକୁ କୁହ ଯେଉଁଠିରେ କି କାହିଁକି ଜଣେ ଶିଶୁ ଅବା ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଏକ ଦଳ ଶିକ୍ଷାରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ତାହାର କାରଣ ବି ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବ ।

ଉଦାହରଣରେ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇପାରିବ :

- ଦାରଦ୍ରୁ୍ୟ
- କ୍ଷୁଧା
- ଅନାଥ ଶିଶୁ
- ଶିଶୁ ଶ୍ରମିକ
- ରାସ୍ତାର ଶିଶୁ
- ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସେବା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଶିଶୁ
- ମାନସିକ ବା ଶାରୀରିକ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ
- ସାଂସ୍କୃତିକ ଅଭ୍ୟାସ
- ପରମ୍ପରାଗତ ଧାରଣା
- ଧର୍ମ
- ଲିଙ୍ଗ
- ଜାତି
- ଶ୍ରେଣୀ
- ଭୟ
- ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ କେତେ ନିକଟ
- ପ୍ରଶାସନିକ / ବିଦ୍ୟାଳୟ ନୀତି
- ଦୃଢ଼
- ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଭାବ
- ସୁବିଧାର ଅଭାବ
- ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ପରିବେଶ

କାର୍ଯ୍ୟ (୫୦ ମିନିଟ୍)

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଘଟଣା ବିବରଣୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନଙ୍କୁ (ଛୋଟ ଛୋଟ ଦଳରେ ଭାଗ କରି ଦିଅ) ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରି ଉକ୍ତ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ପାଠପଢ଼ାରେ ସାମିଲ କରିବା ଲାଗି ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ କୁହ ।

୧. ବେଚ୍ଛିକ୍ ଖୁବ୍ ଗରିବ ପରିବାରରୁ ଆସିଛି, ଯେଉଁମାନେ ତାକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ

ପଠାଇବାରେ ଅସମର୍ଥ । ତେଣୁ ସେ ପାଠପଢ଼ି ପାରୁ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଘରେ ଛୋଟମୋଟ କାମରେ ସହାୟତା କରୁଛି । ଗଣ୍ଡଗୋଳରେ ଏହି ପରିବାରର ସମସ୍ତ ଫସଲ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି ଓ ସେହି ଜମିରେ ଗତ ୫ ମାସ ହେବ ଚାଷ କରାଯାଇପାରି ନାହିଁ । ଫଳରେ ସେହି ପରିବାରର ରୋଜଗାର ଓ ଖାଦ୍ୟ ନାହିଁ । ଏଣୁ ବେତ୍ରିକ୍ ଅତିମାତ୍ରାରେ ପୁଷ୍ଟିହୀନତାର ଶିକାର ହୋଇଛି ।

୨. ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶ୍ଳେଷବ ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ରଠାରୁ ମାତ୍ର ୨ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ରୁହେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିନ୍ । ନିର୍ବାଚନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ହିଂସା ବେଳେ ତା' ବାପା, ବଡ଼ ଭାଇ ଏବଂ ଭଉଣୀମାନେ ୨୦୦ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଥିବା ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସହରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟିନ୍ ମା' ସେତେବେଳେ ଗର୍ଭବତୀ ଥିଲେ ଓ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇବା ପାଇଁ ଦୁର୍ବଳ ଥିଲେ । ସେ ଆକ୍ରମଣର ଶିକାର ହେଲେ ଓ ଦୁଇଟି ଯାକ ଗୋଡ଼ ହରାଇ ଥିଲେ । ଏବେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିନ୍ ତା'ମାର ଦେଖାଶୁଣା କରିବା ପାଇଁ କିଛି ସହଜକାମ କରୁଛି । ଯେହେତୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିନାର ମା' ଚାଲିପାରୁନାହାଁନ୍ତି ତେଣୁ ସେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶ୍ଳେଷବ ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଆଉ ଯାଉ ନାହିଁ ।

୩. ନିର୍ବାଚନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ହିଂସା ପରଠାରୁ ଜନ୍ମ ଓ ଡାଢ଼ିତ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଫେରି ନାହାଁନ୍ତି । ଦିନରେ ସେମାନେ ମଦ ପିଇଥାଏ ଓ ନିଶା ଔଷଧ ଖାଇଥାଏ ତୁମେ ଦେଖିଲ ।

୪. ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ମାନସିକ ଓ ଶାରୀରିକ ଦୁର୍ବଳ ଜଣେ ପିଲା ଶିକୁଳୀରେ ଗଛରେ ଦିନସାରା ବନ୍ଧାହୋଇ ରହିଥାଏ ଯେତେବେଳେ ତାହାର ପିତାମାତା ତାଙ୍କର କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଯାଇଥାଆନ୍ତି ।

୫. ଭିନ୍ନ କ୍ଷମ ପିଲାମାନଙ୍କ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ କିଛି ପାଣି ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ

ଦିଆଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ତୁମ ଗାଁରେ ତିନିଜଣ ଦେଖିପାରୁନଥିବା ଏବଂ ଦୁଇଜଣ ଶାରୀରିକ ଦୁର୍ବଳ ପିଲା ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆସୁନାହାଁନ୍ତି ।

୬. ଟୀନା, ତାକୁ ଦଶ ବର୍ଷ ଓ ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଝିଅମାନେ ମାସରେ ଗୋଟିଏ ସପ୍ତାହ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆସୁ ନ ଥିଲେ । ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ନିୟମିତ ଭାବେ ଏକଥା ଲେଖିରଖିଲେ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ସମିତି ସହ ଏହା ଆଲୋଚନା କଲେ । ଏହା ଅନୁଭୂତ ହେଲା ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଲିଙ୍ଗଗତ ବନ୍ଧୁଭାବାପନ୍ନ ଶୈଳ୍ୟର ଦ୍ଵାରରେ କବାଟ ନାହିଁ ।

ଘଟଣା ବିବରଣୀସ୍ଥ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପାଇଁ କେତୋଟି ପ୍ରସ୍ତାବ:-

ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ଅନେକ ସମାଧାନ ଅଛି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରର ସମ୍ଭଳ ଓ କୌଶଳ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି । ନିମ୍ନଲିଖିତଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି କେତୋଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଯାହାକି କର୍ମଶାଳାର ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ତୁମେ ଆଶା କରିପାରି ।

୧. ଦାରିଦ୍ର୍ୟ :

- ରୋଜଗାର କରାଇବା କାମ
- ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟ
- ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିକ ସଂସ୍ଥା ଓ ସ୍ଵେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥାର ସାହାଯ୍ୟ
- ରୋଷଜଘର ପରିବା ବଗିଚା ଆରମ୍ଭ କରିବା

୨. ଶିଶୁ ଶ୍ରମିକ

- ଶିକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ଵ ପିତାମାତାଙ୍କ ମନକୁ ଛୁଇଁଲା ଭଳି ବୁଝାଅ ।

- ମହିଳା ଦଳ ଗଠନ
- ରୋଜଗାର କରିବା କାର୍ଯ୍ୟ

୩. ନିଶା ଔଷଧ ଓ ମଦର କୁଫଳ

- ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ପରାମର୍ଶ ଦେବା
- ଅଇଥାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
- ସାଥୀ ଓ ଉପଦେଷ୍ଟା ବ୍ୟବସ୍ଥା

୪. ମାନସିକ ଓ ଦୈନିକ ଅସୁବିଧାଗ୍ରସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ମନୋଭାବ :

- ପିତାମାତା ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ମନଛୁଇଁଲା ଭଳି ବୁଝାଅ
- ଭିନ୍ନକ୍ଷମତା ନମୁନାର କାର୍ଯ୍ୟ ଜଡ଼ିତ କରିବା
- ଗୋଷ୍ଠି ଭିତ୍ତିକ ଅଇଥାନ ବା ଆକଳନ ସୁବିଧା ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରାଅ
- ଏହିଭଳି ଘଟଣାକୁ ଚିହ୍ନଟକରି ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଦିଅ ।

୫. ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ପିଲାଙ୍କ ପ୍ରବେଶ ଅଧିକାର

- ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରବେଶ ଅଧିକାରର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ପିଲାମାନେ ଓ ପିତାମାତାଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କର
- ସେମାନଙ୍କର ଚଳାଚଳ ପାଇଁ ଗତାଶିଆ ରାସ୍ତା ଓ ଲୁହାପଟି ବାଡ଼ାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
- ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାର କଲାଭଳି ଶୈତଳୟର ନକ୍ସା
- ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆସବାବପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା
- ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବାରେ ସହାୟତା

- ବ୍ରେଲ୍ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ କହିବା

୭. ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତି

- ପୁଅ ଝିଅଙ୍କ ପାଇଁ ଅଲଗା ଅଲଗା ଶୈତ୍ତଳୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା
- ଝିଅମାନଙ୍କର ଏକାନ୍ତତା ପାଇଁ ଶୈତ୍ତଳୟରେ ନୂଆ କବାଟ ଲଗାଇବା

ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଶିକ୍ଷା : ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଅତ୍ୟୁକ୍ତ କରିବା

ଅତ୍ୟୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପର୍କୀୟ ଆଇଏନ୍‌ଏନ୍‌ଇଇ ପକେଟ ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକା

ଇଣ୍ଟର-ଏଜେନ୍ସି ନେଟୱାର୍କ ଫର ଏଜୁକେସନ୍ ଇନ୍ ଏମରଜେନ୍ସିଜ୍ ଟାଏମ୍ ଟିମ୍ ଅନ ଇନିଟିଏସିଏ
ଏଜୁକେସନ୍ ଆଣ୍ଡ ଡିସାବିଲିଟି

ଏହି ମାର୍ଗ ଦର୍ଶକା ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯେଉଁମାନେ ଆଇଏନ୍‌ଇଇଇ ମିନିମମ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡର୍ଡ୍ସ ଫର ଏଜୁକେସନ୍ ଇନ୍ ଏମରଜେନ୍ସି, କ୍ରନିକ୍ କ୍ରାଇସିସ୍ ଆଣ୍ଡ ଆର୍ଲି ରିକନସ୍ତ୍ରକସନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଜରୁରୀକାଳୀନ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଥିବେ, ତାହାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନା କରୁଥିବେ ବା ତାହାକୁ ସହାୟତା କରୁଥିବେ । ଅତ୍ୟୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କୀୟ କେତେକ ଉପଯୋଗୀ ନୀତିନିୟମ ଏବଂ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଓ ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ ଉପଦେଶ ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକାରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ଅତ୍ୟୁକ୍ତର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଘଟଣା ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କରିଛି ଏବଂ ସଂଗଠନଗୁଡ଼ିକ କିପରି ସେମାନଙ୍କର କର୍ମାଞ୍ଚରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଅତ୍ୟୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ଓ ସେଥିପାଇଁ କିପରି ସହାୟତା କରିବେ ସେଥିପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଛି ।

ଇଣ୍ଟର – ଏଜେନ୍ସି ନେଟୱାର୍କ ଫର ଏଜୁକେସନ୍ ଇନ୍ ଏମରଜେନ୍ସି (ଆଇ.ଏମ.ଇ.ଇ)
ହେଉଛି ଏକ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ଖୋଲା ନେଟୱାର୍କ । ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ଜାତିସଂଘର
ବିଭିନ୍ନ ଏଜେନ୍ସି, ଦାତା ସଂସ୍ଥା, ସରକାର, ଶିକ୍ଷକ, ଗବେଷକ ମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧି ମାନେ
ଏଥିରେ କାମ କରନ୍ତି । ପ୍ରଭାବିତ ଜନଜାତିର ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଏଥିରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ
କରିଛନ୍ତି । ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚମାନ ଓ ସୁରକ୍ଷିତ ଶିକ୍ଷା ଯୋଗାଇଦେବା
କୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ମିଳିତ ଭାବେ କାମ କରନ୍ତି । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ
ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ www.ineesite.org